

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

Wtorek

7 października 2025

nr 79 (LXXX)

cena: 19 Kč

WIADOMOŚCI
NOWI
REPREZENTANCJI
W PRADZE STR. 2-3

REGION
JARMARK DLA
CAŁYCH RODZIN
STR. 4

SPORT
BRAVO,
PANI KLAUDIO!
STR. 7

Bogusław Niemiec posłem

WYDARZENIE: Chcę być silnym głosem polskiej mniejszości w Pradze – deklaruje Bogusław Niemiec, wiceprezydent Hawierzowa, który w sobotę został wybrany posłem z ramienia koalicji SPOLU. Wybory wygrało ANO byłego premiera Andreja Babiša, z poparciem 34,51. Druga była koalicja SPOLU, której liderem jest urzędujący szef rządu Petr Fiala (23,36 proc.), trzecie miejsce zajął STAN Víta Rakušana (11,23 proc.). Poselskie mandaty zdobyły ponadto partie: Piráti (8,97), SPD (7,78), Motoristé sobě (6,77). Frekwencja wyborcza wyniosła 68,95 proc.

Tomasz Wolff

Bogusław Niemiec pochodzi z Trzínca, deklaruje się jako chrześcijanin. Ma żonę i trójkę dzieci. Najwyżej notowany kandydat o polskich korzeniach z ramienia koalicji SPOLU w tegorocznych wyborach parlamentarnych uzyskał 9,56 proc. głosów preferencyjnych. W rozmowie z „Głosem” przyznał, że wystartował w wyborach, bo czuł odpowiedzialność. – Całe życie żyję na pograniczu dwóch kultur, urodziłem się w Trzínku, dorastałem w Błędowcach, część mojej rodziny mieszka w Polsce. Dlatego dobrze rozumiem, jak ważne jest, aby polska mniejszość miała w Republice Czeskiej swych przedstawicieli. Chcę być jej głosem w Pradze i chronić nasze dziedzictwo kulturowe. Będę wspierał wszystkie działania, które podtrzymują polską tradycję w naszym regionie. Niezależnie od tego, czy chodzi o polskie szkoły, stowarzyszenia czy kulturę – na przykład wspieranie festiwalu folklorystyczny „Gorolski Świątek” – przyznał. Jednocześnie wyraził nadzieję, że państwo będzie bardziej wsłuchiwało się w potrzeby naszego województwa morawsko-śląskiego. – Jesteśmy regionem, który ciężko pracował, i zasługujemy na to, by trafiło tu więcej inwestycji i wsparcia – dodał.

– Ruch ANO osiągnął historyczny wynik w wyborach parlamentarnych – oświadczył jeszcze w sobotę Andrej Babiš, najbardziej

prawdopodobny premier nowego rządu. – Nigdy was nie rozczarujemy – zapewnił zwycięzca wyborów do Izby Poselskiej. Jednocześnie wyraził nadzieję, że powstanie rząd, który od pierwszego momentu będzie pracować. – Chcemy, żeby Republika Czeska była najlepszym miejscem do życia na świecie – powiedział Babiš dziennikarzom i współpracownikom w sztabie wyborczym ruchu. Potem deklarował, że jest za Europą i NATO.

Podczas spotkania z dziennikarzami zadeklarował także, że Polska zawsze była najbliższym partnerem Czech. – Jeżeli, broń Boże, coś się wydarzy, będziemy stać po stronie Polski – zaznaczył. Dodał, że to wsparcie dotyczy też wschodniej granicy Polski.

– Jeśli zostanę premierem, na pewno skontaktuję się z panem Tuskiem i zaproponuję mu spotkanie – zapowiedział Babiš. Podkreślił, że chce omówić kwestię

czyli systemu uprawnień do emisji dwutlenku węgla produkowanego przez gospodarstwa domowe i transport. – Polacy odrzucili ETS2 i my musimy zrobić to samo – oświadczył.

Jego zdaniem Grupa Wyszehradzka funkcjonowała dobrze, a „została pogrzebana” przez rząd premiera Petra Fialy, którego koalicja SPOLU przegrała w wyborach z ruchem ANO Babiša.

– My, Czesi, kiedyś byliśmy najlepsimi, Polacy wyprzedzili nas prawie we wszystkim, ale zawsze współpracowaliśmy i osiągaliliśmy dobre wyniki – stwierdził. Zapewnił, że będzie dążyć do utrzymania dobrych stosunków z Polską, niezależnie od tego, do jakiej frakcji należy partia rządząca. – To nie ma znaczenia – zapewnił.

Słowa słowami, ale fakty są takie, że do południa w poniedziałek zwycięstwa Babišowi nie pogratulowali w social mediach zarówno premier RP Donald Tusk, jak i prezydent Karol Nawrocki. Zrobił to natomiast jeszcze w sobotę premier Słowacji Robert Fico. – Właśnie pogratulowałem telefonicznie zwycięzcy czeskich wyborów parlamentarnych panu Andrejowi Babišowi i życzyłem mu powodzenia i mądrości w prze-

49

mieszkańców gminy Wielopole oddało głos na koalicję SPOLU.

Przełożyło się to na 28,32 procent poparcia. Drugie ANO otrzymało 47 głosów (27,16 proc.), na najniższym stopniu podium jest STAN z 23 głosami i 13,29-proc. poparciem. W tym tygodniu wybierzemy się do tej niewielkiej gminy, żeby zrobić reportaż o tym, jak się głosuje inaczej, niż większość w całym kraju. Efekty w piątek.

kształceniu jego zwycięstwa wyborczego w nową koalicję rządzącą – napisał na platformie X Fico.

Jeszcze lepszy wynik niż w skali całego kraju ANO osiągnęło w województwie morawsko-śląskim. Poparcie zostało wywindowane do poziomu 43,42 proc. Drugie było, tak samo jak w RC, SPOLU z 17,98 proc. głosów, a na trzecim miejscu uplasowali się Starostové a nezávislí (8,37). W niektórych gminach na Zaolziu poparcie dla ANO przekroczyło 50 procent.

Ciąg dalszy na str. 2

• Bogusław Niemiec będzie w kadencji 2025-2029 zasiadał w niższej izbie czeskiego parlamentu. Fot. ARC

Bogusław Niemiec posłem

Dokończenie ze str. 1

W Dąbrowie słupek poparcia poszybował aż do poziomu 60,61 proc., co przy wyniku 8,73 SPOLU jest nokautem. Na „dołach” różnica między obu tymi ugrupowaniami jest ogromna: na przykład w Orłowej było to 57,35 do 8,99, a w Boguminie 50,51 do 12,73. W podgórskiej części regionu różnice nie były już tak duże, ale ANO i tak zgarnęło pełną pulę. W Boconowicach na przykład różnica na korzyść zwycięzcy wyniosła 10 procent, a w Śmiłowicach były to cztery procenty. **(wot)**

Rozkład mandatów

80 ANO
52 SPOLU
22 STAN
18 Piráti
15 SPD
13 Motoristé sobě

CYTAT NA DZIŚ

Zuzana Havránkowa

najmłodsza profesorka Uniwersytetu Karola w Pradze, matka czwórki dzieci, w wywiadzie dla miesięcznika „Forbes”

...

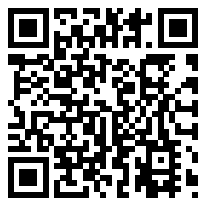
Kluczowe jest to, aby w pracy robić tylko rzeczy, w których jestem dobra i w ogóle nie spędzać czasu na social mediach. Potem można pracować przez osiem godzin na dobę, osiem godzin wypoczywać i osiem godzin poświęcić rodzinie oraz sprawom domowym

Szanowni Czytelnicy

Z powodu prac remontowych prowadzonych w redakcji sekretariat będzie czynny tylko w czwartek. Zapraszamy w godzinach 8.00-15.00. Ogłoszenia do Informatora prosimy wysyłać na e-mail: info@glos.live. Za utrudnienia przepraszamy.

Redakcja

Znajdź nas na YouTube

Znajdź nas na X-ie

CZYTAJ NAS CODZIENNIE!

www.glos.live

DZIŚ...

7

października 2025

Imieniny obchodzą:

Justyna, Marek, Amelia

Wschód słońca: 6.45

Zachód słońca: 18.01

Do końca roku: 85 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Wanny

Przystawie:

„Kiedy październik śnieżny i chłodny, to styczeń zwykle łagodny”

JUTRO...

8

października 2025

Imieniny obchodzą:

Laurencja, Pelagia, Brygida

Wschód słońca: 6.47

Zachód słońca: 17.59

Do końca roku: 84 dni

(Nie)typowe święta:

Światowy Dzień Ośmiornicy,

Międzynarodowy Dzień Podologii

Przystawie:

„Po świętej Brygidzie, babie lato przyjdzie”

POJUTRZE...

9

października 2025

Imieniny obchodzą:

Arnold, Dionizy

Wschód słońca: 6.49

Zachód słońca: 17.57

Do końca roku: 83 dni

(Nie)typowe święta:

Światowy Dzień Pocztę i Znaczka Poczтового,

Międzynarodowy Dzień Pisania Listów

Przystawie:

„Gdy październik z wodami, grudzień z wiatrami”

POGODA

wtorek

dzień: 10 do 12°C
noc: 9 do 8°C
wiatr: 2-4 m/s

środa

dzień: 12 do 14°C
noc: 9 do 8°C
wiatr: 1-2 m/s

czwartek

dzień: 13 do 15°C
noc: 10 do 9°C
wiatr: 1-3 m/s

Nowi reprezentanci w Pradze

Rada Przedstawicieli Kongresu Polaków w RC spotkała się w czwartek na swoim pierwszym powakacyjnym posiedzeniu.

– W programie spotkania nie było wielkich tematów.

Niemniej jednak udało się załatwić wiele mniejszych, istotnych spraw – podsumował dla „Głosu” wiceprzewodniczący Rady Przedstawicieli Józef Szymeczek.

• **Józef Szymeczek wzmacni Radę Rządu ds. Mniejszości Narodowych.**
Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

pt. „Wspieranie działalności edukacyjnej mniejszości narodowych”. Ustalono, że środowiska działające na rzecz polskiego szkolnictwa na Zaolziu pochylią się nad tym problemem i w przeciągu najbliższych miesięcy zaproponują Radzie Kongresu Polaków konkretne nazwisko. – To ważne, byśmy w tych wszystkich komisjach mieli swoich ludzi. Chociażby po to, by mieć łatwiejszy dostęp do informacji dotyczących poszczególnych resortów – zaznaczył Szymeczek.

Uczestnicy czwartkowego posiedzenia zostali również zaznajomieni ze sprawozdaniami z wyjazdów przedstawicieli Kongresu Polaków i PZKO do Pragi i Warszawy. Od maja do września br. miały miejsce cztery takie wizyty. W stolicy RC były to Dzień Polski w Parlamencie RC, spotkanie robocze z ministrem kultury Martinem Baxą oraz spotkanie z urzędnikami poszczególnych resortów. We wrześniu natomiast gościli w Warszawie. O wszystkich tych wydarzeniach informowaliśmy na bieżąco na naszych łamach.

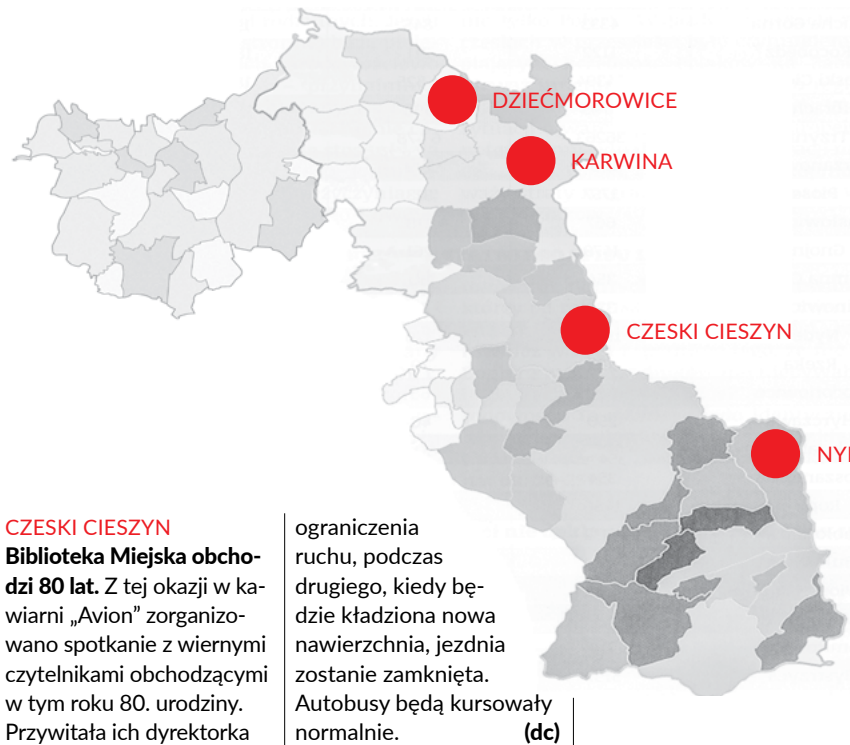
Szef kancelarii Kongresu Polaków Piotr Polok przedstawił ponadto podsumowanie tegorocznej Zielonej Szkoły nad Bałtykiem. Tak jak poprzednie edycje uznano ją za udaną.

Beata Schönwald

Do tych istotnych spraw należały wybory kandydatów na członków komisji ds. mniejszości narodowych zasiadających w Pradze. O konieczności wymiany osób w niektórych z nich poinformował Dariusz Branny, reprezentant Polaków z ramienia Kongresu Polaków w Radzie Rządu ds. Mniejszości Narodowych. Sam zresztą, po piętnastu latach zasiadania w tym gremium, od-

dał się do dyspozycji. Rada Przedstawicieli wybrała na jego miejsce Józefa Szymeczka. Drugim reprezentantem polskiej mniejszości w Radzie Rządu pozostaje nadal Andrzej Niedoba nominowany przez PZKO.

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

CZEŚKI CIESZYŃ

Biblioteka Miejska obchodzi 80 lat. Z tej okazji w kawiarni „Avion” zorganizowano spotkanie z wiernymi czytelnikami obchodzącymi w tym roku 80. urodziny. Przywitała ich dyrektorka placówki Dana Zipserowa. Obecna była także była dyrektorka Helena Jančárová. Choć już w bibliotece nie pracuje, nadal oboje z mężem dużo czytają. W ub. roku wypożyczyli w bibliotece 240 książek. **(dc)**

DZIEŃ MOROWICE

Przez miesiąc potrwają prace budowlane na drodze drugiej klasy numer 474. Prace rozpoczną się 17 października i zakończą 15 listopada. Remontowany odcinek będzie się zaczął przy jeździe z drogi I/67, jego długość wynosi 400 metrów. Prace zostaną podzielone na dwa etapy: podczas pierwszego dojdzie do częściowego

ograniczenia ruchu, podczas drugiego, kiedy będzie kładziona nowa nawierzchnia, jezdnia zostanie zamknięta. Autobusy będą kursowały normalnie. **(dc)**

KARWINA

W Domu Kultury „Przyjaźń” odbyło się w ub. tygodniu spotkanie przedstawicieli placówek opieki społecznej. Władze miasta wręczyły nagrody pięciu kobietom szczególnie zasłużonym w tej branży. Wśród wyróżnionych są pracownicy domu seniora Nový Domov oraz Domov Alzheimer w Darkovie, dyrektorka organizacji Slezská Humanita, działaczka Związku Osób Niepełnosprawnych oraz wolontariuszka pracująca z seniorami. **(dc)**

NYDEK

Trwa budowa nowego parkingu na placu przed

„Nydeczanką”, naprzeciwko Centrum Informacji Turystycznej „Dřevionka”. Parking będzie architektonicznie dopasowany do tego obiektu, jego częścią będą także ławeczki i elementy góralskie. Nawierzchnia będzie z kostki granitowej. Równocześnie budowana jest nowa zatoka autobusowa, w związku z czym przystanek został tymczasowo przeniesiony w inne miejsce. Cały projekt ma być gotowy do końca listopada. Prace pochłona 8 mln koron, połowę z nich pokryje dotacja z województwa morawsko-śląskiego. **(dc)**

Do Warszawy co trzy lata

Czterdziestu pięciu uczniów Szkoły Podstawowej z Polskim Językiem Nauczania w Karwinie wyjechało w ub. środę pod opieką nauczycieli na trzy dni do Warszawy. Cykliczne wyjazdy do stolicy Polski odbywają co trzy lata.

– Wyjazd organizowany jest dla chętnych z klas 6.-9. Nasza idea jest taka, aby każdy uczeń klas drugiego stopnia miał możliwość wyjechać ze szkołą co najmniej raz do Warszawy – wyjaśnia Tomasz Śmiłowski, dyrektor placówki. – W międzyczasie zwiedzamy inne miasta Polski – w zeszłym roku byliśmy w Toruniu, dwa lata temu we Wrocławiu. Często jeździmy do Krakowa, bo to jest bliżej. Zwykle tak to organizujemy, aby uczniowie wyjechali do Krakowa raz na pierwszym, raz na drugim stopniu.

Karwiniacy rozpoczęli zwiedzanie stolicy Polski w Muzeum Powstania Warszawskiego. W atrakcyjnych wnętrzach nowoczesnego muzeum zapoznali się z takimi tematami, jak bohaterstwo żołnierzy i ludności cywilnej, rola harcerzy w powstaniu, życie codzienne w walczącej Warszawie.

Zgola inne informacje i przeżycia czekały na uczestników na Stadionie Narodowym. Dowiedzieli się, ile kosztuje położenie murawy, co dzieje się z trawą po meczu, zajrzeli do szatni piłkarzy. Niejeden z uczniów marzył o tym, żeby zagrać na takim stadionie. Pierwszy dzień zwiedzania grupa zakończyła na najwyższym budynku w Unii Europejskiej. Widok z Varso Tower, z wysokości 230 metrów, robił wrażenie.

W czwartek uczestnicy zwiedzali miasto z przewodniczką. Zajrzeli do

• **Grupa uczniów w Zamku Królewskim w Warszawie.**

• **Chłopcy z Karwiny podziwiają widok z Varso Tower.** Zdjęcia: ARC szkoły

wielu ciekawych miejsc, wysłuchali interesujących historii. Na niektórych ulicach mogli podziwiać kulisy do filmu „Lalka”. Współpracy, zdolności rozwiązywania problemów, komunikacji z obcymi ludźmi, a także pracy z mapą wymagała gra miejska z tematyką powstańczą. Po południu grupa odwiedziła Zamek Królewski i poznała wiele szczegółów z życia ostatniego króla Polski. Nocny spacer nad Wisłę był kropką za

drugim dniem pobytu w stolicy. W piątkowym programie była wizyta w Centrum Nauki Kopernik. Uczniowie buszowali wśród eksponatów, robili doświadczenia, kręcili filmiki, oglądali przedstawienia naukowe. Po obiedzie pożegnali się z Warszawą spacerem po Łazienkach Królewskich.

Wyjazd został dofinansowany przez Konsulat Generalny RP w Ostrawie oraz Fundusz Rozwoju Zaolzia Kongresu Polaków w RC **(dc)**

Policjant zastrzelił agresywnego mężczyznę

W jednym z mieszkań w Czeskim Cieszynie interweniujący na miejscu patrol policji chciał w piątek skarcić agresywnego mężczyznę. Kiedy ten zaatakował jednego z policjantów, rzucając się na niego z nożem w rękę i powodując mu liczne obrażenia, drugi stróż prawa użył

drugiego interweniującego na miejscu członek patrolu oddał kilka strzałów z broni służbowej. Napastnik zmarł na miejscu – poinformowała dziennikarzy Soňa Štětínská, rzeczniczka prasowa wojewódzkiej komendy Policji RC.

Sprawą zajął się Wydział Kontroli Wewnętrznej Komendy Wojewódzkiej Policji oraz Generalna Inspekcja Służb Bezpieczeństwa RC.

Dzieje się tak zawsze, kiedy podczas aktywnej służby zostaje użyta broń palna. **(jb)**

Utrudnienia w Pudłowie

• **Przejazd kolejowy na ul. Ostrawskiej w Pudłowie przechodzi właśnie remont.**

Fot. UM Bogumin

Uwaga kierowcy – od 9 do 21 października z powodu prac remontowych zostanie zamknięty dla ruchu drogowego przejazd kolejowy na ul. Ostrawskiej w bogumińskim Pudłowie w rejonie dawnej Rybeny. Dla pojazdów zostały wyznaczone objazdy.

Jak poinformował Dušan Gaven-da, rzecznik prasowy Zarządu Kolei, na odcinku torów w rejonie przejazdu kolejowego na ul. Ostrawskiej wymieniona zostanie podbudowa

torów, a także skorygowana ich geometria. Zamontowany zostanie także tzw. tor bezстыkowy i wymieniona konstrukcja samego przejazdu.

Jednocześnie wczoraj, 6 października, został zamknięty przejazd kolejowy na ul. Drátovskiej w Pudłowie z powodu prowadzonych prac remontowych. Tu także należy liczyć się z objazdami. Zamknięcie zaplanowano na dwa dni, ale termin może się wydłużyć w przypadku komplikacji. **(klm)**

232

korony za metr kwadratowy wynosił we wrześniu czynsz w województwie morawsko-śląskim. W porównaniu z sytuacją sprzed roku, kiedy za metr kw. wynajmowanego mieszkania wystarczyło zapłacić 194 koron, jego wysokość wzrosła o jedną piątą. Analitycy z platformy doradztwa ds. nieruchomości Bezrealitky.cz, której danymi dysponuje agencja prasowa ČTK, tłumaczą to wolniejszym tempem w poprzednich okresach. W skali ogólnokrajowej tempo wzrostu czynszów w naszym regionie jest szybsze od średniej, która za wszystkie województwa łącznie wynosi 15 proc. Największy skok odnotowano w województwie południowoczeskim (29 proc.), najmniejszy zaś w zlińskim (10 proc.). Nadal jednak średnia wysokość czynszu w całej RC jest wyższa od ceny, którą płać lokatorzy w Ostrawie i okolicy, i wynosi 368 koron. Nie mówiąc o Pradze, gdzie metr kw. kosztuje 446 koron. **(sch)**

Jarmark dla całych rodzin

W sobotę uczestnicy łomniańskiego jarmarku nie mogli sobie wymarzyć piękniejszej pogody. Słońce podgrzewało atmosferę, stanowiąc dodatek do „gorących” występów na scenie obok polskiej podstawówki.

• Występy naszych najmłodszych zawsze cieszą się zainteresowaniem.

W tym roku odbyła się już 17. edycja Jarmarku Euro-regionalnego. Przy łomniańskim muzeum do dyspozycji przybyłych były stoiska regionalnych

twórców, producentów przetworów. Przy okazji prezentacji wielu gatunków zwierząt domowych, odbywały się też ich targi. Można było zakupić m.in. krowy, byki czy konie. Na tym atrakcje się nie kończyły. Poza występami dzieci z łomniańskich szkół i przedszkoli, na

scenie zaprezentowały się też Chór Męski „Gorol” oraz kapele „Drevár” i „Świerczyński”. Poza tym scenę rozgrywały Blaf i kapela rockowa Panter. Oprócz tego miejsce miały pokazy starodawnych rzemiosł, wyrobów czy dań regionalnych. Dodatkowo w muzeum można

• „Koń, jaki jest, każdy widzi...” Zdjęcie: NORBERT DĄBKOWSKI

było obejrzeć wystawę z okazji 150-lecia polskiej szkoły oraz do filmu „Kdyż draka boli głowa”. Ludzie przybywali z bliska i daleka, nierzadko całymi rodzinami. Z Ostrawy dotarł konsul Konsulatu Generalnego RP Stanisław Bogowski. – Jestem tu już chyba

trzeci raz. Bardzo chętnie tu przyjeżdżam, gdyż jest tu wspaniale. Okolice natura, widoki, miejscowi ludzie sprawiają, że czuję się tutaj cudownie. Dziś wstałem już o szóstej rano, by dotrzeć na czas – opowiadał z uśmiechem konsul. (endy)

»Złamany szlaban« dla »Zemsty«

• Spektakl „Zemsta” Teatru Komedia z Warszawy w reżyserii Michała Żadary wygrał tegoroczny festiwal Bez Granic/Bez hranic. Fot. Darek daro Dudziak FOTOGRAFIA

W Cieszynie i Czeskim Cieszynie zakończył się 34. Międzynarodowy Festiwal Teatralny Bez Granic/Bez hranic. Jurorzy (Michał Centkowski, Polska; Miron Pukan, Słowacja; oraz Štěpán Truhlařík, Czechy) po obejrzeniu wszystkich spektakli zdecydowali, że „Złamany szlaban” należy się spektaklowi „Zemsta” Aleksandra Fredry w reżyserii Michała Żadary,

wystawionemu przez Teatr Komedia w Warszawie. Zdaniem jurorów, warszawski zespół znakomicie zrealizował sztukę Fredry, popisując się błyskotliwością i dowcipną interpretacją.

W głosowaniu publiczności zwyciężyło przedstawienie „Pluto” prańskiej Laterny Magiki. Kolejne miejsce zajęły „Arabela” (AST Wrocław), „Zemsta” (Teatr Komedia, Warszawa) i „Zemsta” (Scena Polska Teatru Cieszyńskiego). Motyw „Zemsty” Aleksandra Fredry był szczególnie

zaakcentowany podczas tegorocznej edycji festiwalu – „Zemsta” była bowiem pierwszym polskim przedstawieniem pokazanym w gmachu teatru w Cieszynie. W 1920 r. wystawili ją aktorzy Teatru im. J. Słowackiego z Krakowa, który w tym roku obchodził 115-lecie istnienia. Z tej okazji w ramach festiwalu miało miejsce spotkanie z Maciejem Szeptyckim, prawnikiem Aleksandra Fredry. „Głos” był patronem prasowym wydarzenia. (klm)

Jesienny kiermasz

W pierwszą niedzielę października w Nydku odbywa się odpust przy miejscowym kościele. Z tej okazji każdego roku w Domu PKZO ma miejsce jesienny kiermasz.

– Kiermasz organizujemy od niezapamiętnionych czasów. Sala w naszym Domu PKZO zawsze jest pełna gości, zwykle zamykamy dopiero w godzinach wieczornych. Trudno się nie skusić na „bachora” czy placki. Oprócz tego są kawa, herbata czy

inne napoje – mówił „Głowski” Bogdan Martyniak, prezes MK PKZO. Faktycznie, kogo się nie zapytać, to przyciągały ich na to wydarzenie nie tylko wyżej wymienione specjały, ale także ludzie. – Pochodzimy stąd, z Nydku, i przychodzimy tu każdego roku. Lubimy tutejszych ludzi, no właśnie czekamy na „bachora” i placki – opowiadali przy stole Mariola i Józef Pukanćkowie. (endy)

• Było coś dla ducha i ciała. Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Małe lodowce szybciej reagują na zmiany klimatu

Na świecie topnienie lodowców najbardziej widoczne jest w Europie, na stosunkowo małych lodowcach górskich. Zanik ich masy wyniósł aż 38,7 proc. w ciągu 24 lat. Dużo szybciej reagują one na zmiany klimatu i są dobrym wskaźnikiem tych zmian – powiedział dr Bartłomiej Luks z Instytutu Geofizyki PAN.

Polska Agencja Prasowa

Organizacja Glacier Monitoring Switzerland (GLAMOS), monitorująca stan szwajcarskich lodowców, poinformowała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy lodowce w Szwajcarii straciły 3 proc. masy. To czwarty co do wielkości spadek objętości ich lodu w historii. Chociaż topnienie to nie było tak ekstremalne, jak w 2022 i 2023 r., kiedy lodowce straciły odpowiednio 5,9 i 4,4 proc. masy, tendencja jest wyraźna.

Ostatnia dekada była dla szwajcarskich lodowców najgorsza w historii – od 2015 r. skurczyły się o jedną czwartą. Według GLAMOS, w latach 2016-2022 zniknęło około 100 lodowców w Szwajcarii, a większość z nich może zniknąć do końca stulecia.

Dr Bartłomiej Luks z Instytutu Geofizyki PAN przypomniał, że tendencja związana z topnieniem lodowców utrzymuje się na całym świecie. – Na świecie mamy prawie 200 tysięcy lodowców, ale tylko kilkaset z nich jest regularnie monitorowanych.

W magazynie „Nature” w tym roku ukazała się analiza z lat 2000-2023 dotycząca zmian bilansu masy lodowców na świecie. Wynika z niej, że globalnie zniknęło około 5,4 proc. ich masy w porównaniu z rokiem 2000 – podkreślił rozmówca PAP.

W Europie zanik masy lodowców, głównie w Alpach i Pirenejach, wyniósł aż 38,7 proc. w ciągu 24 lat. – W skali świata zmiany topnienia lodowców najbardziej widoczne są w tej chwili rzeczywiście w Europie, na stosunkowo małych lodowcach górskich. One dużo szybciej reagują na zmiany klimatu i są dobrym wskaźnikiem pokazującym, jak klimat się zmienia – podkreślił.

• Aletschgletscher w kantonie Valais w Szwajcarii, to największy lodowiec Alp. Jeszcze 50 lat temu jego powierzchnia wynosiła blisko 130 kilometrów kwadratowych. Dziś to mniej niż 25 km kw. Fot. TOMASZ WOLFF

Ze względu na stosunkowo niewielkie rozmiary mają też dużo zanieczyszczeń, okruchów skalnych, co zmienia ich albedo, czyli zdolność do odbijania promieniowania słonecznego. Robią się coraz ciemniejsze, odbijają mniej światła i również w związku z tym szybciej topnieją.

Topnienie widać jednak też w Arktyce, m.in. na Spitsbergenie, gdzie badania prowadzą także Polacy. – W związku z tym, że to jest wysoka Arktyka, to te zmiany nie są aż tak gwałtowne, jednak widzimy je w skali całego archipelagu. Ten ubytek masy jest na poziomie 5 proc., ale trzeba pamiętać, że sześćdziesiąt procent całego Svalbardu jest po-

kryte lodowcami, więc tej wody wyprodukowanej z lodowców też jest bardzo dużo – opisał rozmówca PAP.

Topnienie olbrzymich mas lodowców, lodolodów Antarktydy czy Grenlandii, wiąże się przede wszystkim z podnoszeniem poziomu mórz i oceanów. W przypadku topnienia mniejszych, górskich lodowców – konsekwencje są jeszcze szersze. Topnienie może mieć wpływ na nasze codzienne życie, produkcję elektryczności, turystykę, ale również powodować różnego rodzaju zagrożenia związane z odrywającymi się lodowcami, z osuwiskami, lawinami błotnymi.

– Lodowce w Alpach robią się coraz mniej stabilne. To jest związane

z ich topnieniem, ale również z tym, że zmienia się ich podłoże, destabilizuje się wieloletnia zmarzlina na stokach górskich i dochodzi coraz częściej właśnie do katastrofalnych osuwisk – zauważył dr Bartłomiej Luks.

Zwrócił również uwagę, że w wielu miejscach na świecie zwykła egzystencja zależy od zasobów wodnych pochodzących z kriosfery, czyli wody z topniejących lodowców, wieloletniej zmarzliny oraz pokrywy śnieżnej.

– Chodzi np. o produkcję elektryczności w hydroelektrowniach na Grenlandii, w Norwegii i we Włoszech. Chodzi również o dostępność wody pitnej, co jest niezwykle istot-

ne np. w Himalajach, gdzie ponad miliard ludzi jest zależnych od wody pochodzącej właśnie ze zmieniającej się kriosfery, ze śniegu i z lodowców. Podobnie w Ameryce Południowej i Europie korzystamy z zasobów wodnych zmagazynowanych właśnie w kriosferze – wyjaśnił.

Od istnienia lodowców zależy też istnienie wielu kurortów narciarskich w Alpach, dlatego kwestie te są również niezwykle istotne dla turystyki zimowej i narciarstwa.

Aby określić, jak w przyszłości będą się zmieniać zasoby wodne pochodzące z lodowców, śniegu i wieloletniej zmarzliny, Instytut Geofizyki PAN rozpoczął w lutym projekt LIQUIDICE, realizowany w ramach programu Horyzont Europa we współpracy z partnerami z dziewiętnastu różnych instytucji. Projekt koncentruje się na rozwiązywaniu globalnych wyzwań związanych ze zmianami klimatu i dostępnością wody w regionach, gdzie zasoby wodne są bezpośrednio związane z kriosferą.

Z kolei eksperci z Uniwersytetu w Bristolu (W. Brytania) oraz Uniwersytetu w Innsbrucku (Austria) przedstawili pierwsze globalne symulacje zmian lodowców do roku 2500, w tzw. scenariuszu overshoot, gdy wzrost średniej temperatury na Ziemi tymczasowo przekroczy limit 1,5 st. C, sięgając nawet 3 st. C, zanim ponownie zmaleje. W takim przypadku lodowce utracą o 16 proc. więcej masy, w porównaniu do ocieplenia o 1,5 st. C. Przyjętego w Porozumieniu Paryskim. W takim scenariuszu duże lodowce polarne potrzebowałyby wielu stuleci, a nawet tysiącleci, aby mogły odzyskać swoją masę. W przypadku mniejszych lodowców, takich jak te obecne w Alpach, Himalajach czy Andach, odbudowa nastąpi w perspektywie najbliższych pokoleń, ale jest możliwa do roku 2500. ▲

35 lat po zjednoczeniu wciąż widoczne podziały

W piątek minęło 35 lat od zjednoczenia Niemiec, ale podziały w społeczeństwie są wciąż wyraźne w wielu sferach, od gospodarki po mentalną. – Im więcej czasu mija od zjednoczenia, tym bardziej rośnie sceptycyzm wobec jego efektów – powiedział PAP politolog prof. Klaus Schroeder.

O utrzymujących się różnicach świadczą m.in. wyniki sondaży przeprowadzonego przez Instytut Forsa na zlecenie Federalnej Fundacji ds. Rozliczenia z Dyktaturą Socjalistycznej Partii Jedności Niemiec (SED). Badanie pokazuje, że tylko 35 proc. Niemców uważa obecnie, iż dwie części kraju rzeczywiście zrosły się w jedną całość.

Sześć lat wcześniej odsetek ten wynosił 51 proc. Ponadto 61 proc. Niemców uważa, że przeżawiają raczej czynniki dzielące, przy czym na wschodzie kraju opinie te podziela aż 75 proc. mieszkańców.

Największe różnice widać w mentalności. Zachodni Niemcy cechują się większą pewnością siebie, podczas gdy wielu mieszkańców wschodu nadal postrzega siebie jako obywateli drugiej kategorii, nie w pełni akceptowanych przez rodaków z zachodu – zaznaczył za uważył Klaus Schroeder z Wolnego Uniwersytetu w Berlinie.

Wśród różnic wymienił też kwestie majątkowe i spadkowe. Na wschodzie kraju Niemcy dysponują z reguły mniejszym majątkiem i otrzymują niższe spadki

niż mieszkańcy zachodu. To efekt m.in. dziedzictwa NRD, co pogłębia nierówności i utrwała poczucie długotrwalejszych dysproporcji.

Niemcy wschodni często zapominają o ograniczeniach, jakie panowały w NRD, gdzie nie wolno było gromadzić majątku, i oczekują większych korzyści od Niemców z zachodu – powiedział Schroeder.

W jego opinii mieszkańcy byłej NRD często zapominają też, że po upadku muru berlińskiego chcieli jak najszybciej zacząć żyć tak jak mieszkańcy Niemiec Zachodnich. – Zapominają, że bycie Niemcem to coś więcej niż posiadanie obywatelstwa. To trzeba odpowiednio się starać, wkładać wysiłek – ocenił politolog. Podkreślił, że byłby ostrożny z przypisywaniem winy,

zastrzegł jednak, że „należy przypominać Niemcom wschodnim, że wtedy walczyli o to, na co dziś narzekają”.

Według politologa, pełne ujawnienie faktów z przeszłości, w tym szkód środowiskowych spowodowanych przez komunistyczną dyktaturę w NRD, jest kluczowe dla dalszego procesu jednoczenia kraju. Komuniści ukrywali problemy i ignorowali kwestie ochrony środowiska naturalnego, pogłębiając jego degradację.

Według nowego sondażu Politbarometer dla publicznego nadawcy ZDF, dziewięciu na 10 respondentów uważa zjednoczenie Niemiec za „zasadniczo słuszne”. Jednocześnie 47 proc. mieszkańców zachodniej i 57 proc. mieszkańców

wschodniej części kraju ocenia, że po 35 latach wiele problemów pozostaje nierozwiązanych. – Sceptycyzm wobec efektów zjednoczenia jest powszechny, a jeśli coś nie wychodzi, pojawia się nieufność i lekceważenie tego, co udało się osiągnąć – ocenił Schroeder, nazywając to „tragedią”.

Różnice między wschodem a zachodem Niemiec są widoczne również w sferze gospodarczej. Instytut Badań nad Gospodarką (ifo) podaje, że stawki za godzinę pracy są na wschodzie o 12 proc. niższe niż na zachodzie, a wydajność gospodarcza wynosi tam 86 proc. zachodniego poziomu. Według oficjalnych danych bezrobocie wciąż jest nieco wyższe na wschodzie. (PAP)

Piłkarską radość rozdają w naszym regionie ostatnio drużyny z niższych klas rozgrywek, pierwszoligowe zespoły Karwiny i Ostrawy natomiast zagrały w weekend bluesa z odcieniem goryczy. Jeśli sprawdzą się doniesienia medialne, w Karwinie w tym tygodniu szykują się zmiany w sztabie trenerskim – Martinem Hyskim mocno zainteresowana jest bowiem Viktoria Pilžno.

Janusz Bittmar

CHANCE LIGA

PARDUBICE
– KARWINA 2:1

Do przerwy: 0:1.
Bramki: 58. Patrák, 82. Tanko – 27. Krčík.

Karwina: Lapeš – Traore, Camara, Krčík, Labík – Štorman (83. Fleišman), Křišťan – Ayaosi, Samko (64. Fiala), Singhateh (76. Chytrý) – Gning (64. Ezech).

Nie tak wyobrażali sobie karwiniacy podróż do miasta pierników. Miałoby być słodko i przyjemnie, a było zgoła odwrotnie. – Oddaliśmy komplet punktów rywalowi niejako w prezencie. To nie był poziom pierwszoligowego meczu niestety – stwierdził rozczarowany szkoleniowiec Karwiny Martin Hyský. Karwiniacy przegrali z Pardubicami po fatalnych błędach w defensywie, w przerwie zarezerwowanej dla eliminacji mistrzostw świata mają więc trochę czasu, żeby na spokojnie wszystko przeanalizować. Pytanie, czy jeszcze wciąż z trenerem Hyskim, czy już z nowym wodzirejem. Tajemnicą poliszynela jest, że Hyský znajduje się na celowniku kilku bogatych czeskich klubów, w tym Viktorii Pilžno. Do wczorajszego zamknięcia numeru w Karwinie sytuacja była spokojna.

ZLIN – OSTRAVA
1:1

Do przerwy: 1:0.
Bramki: 17. Černín – 94. Munksgaard.
Ostrava: Budínský – Munksgaard, Frydrych, Pojezný (46. Frýdek), Holzer – Boula, Křiřfaluří, Buchta (75. Jaroň) – Planka (87. Zlatohlávek), Havran (62. Owusu), Píra (46. Alması).

Ostrawianie uciekli grabarzowi spod łopaty, a trener Baníka Pavel Hapal złągodził hejty pod swoim adresem w mediach społecznościowych, gdzie zazwyczaj największe słabeusze zamieniają się w największych bohaterów, oczywiście anonimowo. Punkt w koszmarnym widoku uratował dla Baníka w ostatnich sekundach spotkania Munksgaard, ale za całokształt futbolu goście nie zasłużyli nawet na remis.

– Gdyby nie bramkarz Budínský, to wracalibyśmy do Ostrawy na tarczy. Wciąż gramy bardzo statycznie, brakuje nam świeżości i cwaniactwa w kluczowych momentach – stwierdził Hapal. Jego pozycja w zespole w dalszym ciągu pozostaje niepewna.

W innych meczach 11. kolejki: Dukla Praga – Teplice 1:3, Ml. Bolesław – Slovácko 0:0, Liberec – Bohemians 0:0, Olomuniec – Jablonec 2:0, Pilžno – Hradec Kr. 3:3, Sparta Praga – Slavia Praga 1:1.

• Karwiniacy (zielone koszulki) stracili komplet punktów na boisku ostatniego klubu tabeli. Fot. mfkkarvina

Lokaty: 1. Sparta Praga 26, 2. Slavia Praga 25, 3. Jablonec 24,... 8. Karwina 15, 11. Ostrava 10 pkt.
W nast. kolejce: Karwina – Olomuniec (18. 10., 15.00), Ostrava – Hradec Kr. (19. 10., 13.00).

CHANCE LIGA NARODOWA

OSTRAVA B
– SLAVIA PRAGA B 1:2

Do przerwy: 0:1.
Bramki: 93. Miček – 40. Piták, 91. Naskos.
Ostrava B: Hrubý – Krupička, Šimer-ský, Miček, Širotek – Nogha (80. Temel) – Látal, Ogbu (46. Holan), Musák (73. Frýdl), Komljenović – Škrkoň (83. Nináč).

Rezerwy Baníka zwalnają tempo. To druga domowa porażka ekipy Josefa Dvorníka.

W innych meczach 12. kolejki: Újście n. Labá – Z. Brno 0:1, Cz. Budziejowice – Příbram 2:0, Tábořsko – Žižków 6:1, Kroměříž – Opava 1:0, A. Brno – Prosejów 3:1, Sparta Praga B – Chrudzím 2:3, Vlařim – Jihlava 3:0.
Lokaty: 1. Z. Brno 28, 2. Tábořsko 28, 3. A. Brno 24,... 7. Ostrava B 18 pkt.

MŠFL

POLANKA
– TRZYNIEC 1:2

Do przerwy: 0:0.
Bramki: 65. Blatný – 54. Cienciala, 83. Brak.
CZK: 44. Coufal, 86. Staněk (P).
Trzyniec: Murin – Brak, Krakovčík (74. Nguyen), Dadák – Vlachovský, Slaměna (66. Charles), Machuča (89. Zinhasović), Bolf – Omasta (66. Samiec), Dedič, Cienciala (74. Málek).

Dla Trzynicy to trzecia wyjazdowa wygrana w tym sezonie, podopieczni Tomáša Hejduška

namęczyli się jednak sporo z beniaminkiem rozgrywek. Gospodarze, którzy dogrywali mecz w dziewiątkę, nie sprzedali tanio skóry. Zwycięską bramkę zdobył z rzutu karnego Vojtěch Brak. Golkeeper Polanki wprawdzie wyczuł intensję strzelca, ale trzyniecki obrońca uderzył na tyle mocno, że piłka wpadła do siatki.

KARWINA B
– ZLIN B 3:0

Do przerwy: 2:0.
Bramki: 33., 67. Condé, 29. Lawali.
Karwina B: Mrózek – Fukala, Němec, Drobek, Motýčka – Lidah, Graf (82. Egwu) – Condé (76. Duda), Kačor (65. Brzóska), Lawali – Cadu.

Wiele wskazuje na to, że kryzys w B drużynie Karwiny należy już do przeszłości. Rezerwy Karwiny grają coraz lepiej, o czym przekonywali się w ostatniej kolejce młodzi piłkarze Zlina. Gwiazdą spotkania został Condé, którego forma powinna zainteresować również trenerów pierwszoligowej drużyny.

W innych meczach 10. kolejki: Frydek-Místek – Witkovice 1:0, Z. Brno B – Hlubina 1:0, Olomuniec B – Hulčyn 3:1, Úniczów – Blansko 2:1, Vrchovina – Hodonín 1:5, Wsećin – Slovácko B 3:1, Hranice – S. Brno 2:1.
Lokaty: 1. Trzyniec 26, 2. Hodonín 21, 3. Olomuniec B 21,... 15. Karwina B 9 pkt.

IV LIGA-gr. F

BOGUMIN
– BIŁOWEC 2:2

Do przerwy: 1:0.
Bramki: 31. Palej, 47. Mooc – 62. Géryk, 65. Hřivnáč.
Bogumin: Kodeš – Bloksch, Václavíček, Kubík, Brak (74. Woznica) – Palej, Sporysz – Kubla (74. Ferenc), Mooc (81. Hanus), Fulier (87. Kubinski) – Gomola.

Kiedy nie zdobywa bramki Tomasz Gomola, piłkarze Bogumina zazwyczaj tracą punkty. Tak było również w weekendowym starciu z Bilowcem, zremisowanym na własne życzenie. Podopieczni Filipa Racki prowadzili wprawdzie 2:0, ale w drugiej połowie to goście pokazali lepszy i skuteczniejszy futbol.

STONAWA
– FRYDLANT n. O. 1:1

Do przerwy: 0:0.
Bramki: 68. Čileček – 83. Maloň.
Stonawa: Příbyl – Kaňák, Horniak (46. Martiník), Mikšaník (46. Ndanusa), Čileček (78. Karel), Osvěčík, Molitorisz (73. Štreit), Maršálek, Motýčka, A. Věčorek, Brzezina.

Stonawianie zaliczyli pechowy mecz. Po raczej ostrożnej pierwszej połowie w drugiej gospodarze podkreśli tempo, obejmując w 68. minucie prowadzenie. Gol na 2:0 wisił w powietrzu, ale to goście w końcówce spotkania doczekali się wyrównania – z „jedenastki” wynik ustalił Maloň.

CZ. CIESZYN
– W. MIĘDZYZRZECZE 1:1

Do przerwy: 1:1.
Bramki: 6. Matuszek – 3. samob. L. Maceček.

Cz. Cieszyn: Mrózek – Gibiec (79. Nguyen), Kłoczek, Dohnal, Horváth (91. Gaborčík), Potuček, Matuszek (62. Sostřonek), Lanc, Słowiaczek, D. Maceček, L. Maceček (62. Czedron).

Podopieczni Petra Sostřonka rozpoczęli spotkanie w fatalnym stylu, przegrywając po samobójcu Ludka Macečka od 3. minuty 0:1. Z tego ciosu gospodarze jednak szybko się podnieśli – trzy minuty później Matuszek wyrównał na 1:1, a do przerwy cieszyńscy mieli więcej z gry. Atletycznie grający zespół przyjezdnych zadowolił się remisem, nastawiając się w drugiej połowie na defensywę.

P. POŁOM
– HAWIERZÓW 1:5

Do przerwy: 1:1.
Bramki: 33. Korběl – 44. Gajdošík, 67. Směkal, 70. Bláhuta, 74. Wojnar, 78. Teplý.
Hawierzów: Matěj – Směkal (68. Berěk), Hajnoš (81. Zupko), Gajdošík (68. Bláhuta), Zdunek (81. Hrabec), Szewiczek, Wojnar, Teplý, L. Skoupý, Puchel (46. Kalay), Putyera.

Indianie urządzili sobie w Pustej Polomi festiwal strzelecki. Hawierzowianie przejęli jednak inicjatywę w meczu dopiero w końcówce pierwszej połowy, a sygnał do pokazówki dał Gajdošík, wyrównując na 1:1.

W innych meczach 10. kolejki: Zabrzeg – Brdiččíná 1:1, N. Jiczyn – Szumperk 0:0, Rymarżów – Petřvald n. M. 1:0, Wracimów – Opawa B 1:0.
Lokaty: 1. Bilowec 21, 2. Bogumín 19, 3. Hawierzów 18,... 12. Stonawa 10, 14. Cz. Cieszyn 8 pkt.

V LIGA

10. kolejka: Olbrachcice – Wrzesina 3:5 (Bajzath, Uher, Chumchal – Renta 3, Ponížil, Hružík), Sl. Orłowa – Koberzyce 2:0 (Zach, Kadlíček), Frenštát p. R. – Beneshów D. 3:1, M. Albrechtice – Krawarze 3:3, St. Miasto – Brusperk 4:2, Haj – Darksowicz 1:0, Herzmanice – Karmiów 4:0, Jakubczowice – Witkovice B 1:5.
Lokaty: 1. Krawarze 25, 2. Haj 21, 3. Jakubczowice 18,... 5. Sl. Orłowa 17, 7. Olbrachcice 16 pkt.

VI LIGA-gr. B

10. kolejka: Jablónkóv – Ostrawica 3:1, Cierlicko 2022 – Liskowice 6:1, L. Piotrowice – Bystrzyca 0:0, Sucha G. – Dobratice 2:2, Kopřywnica – Přibor 1:1, Šmilowice – Libhoř 2:1, Tícha – Raszkowice 3:0.
Lokaty: 1. L. Piotrowice 19, 2. Bystrzyca 19, 3. Jablónkóv 16 pkt.

VII LIGA-gr. C

10. kolejka: Niebory – Wacławowice 1:0, Nydek – B. Orłowa 5:0, Wędrzynia – Sedlische 0:0, Dzieńmorowice – Dobra 5:0, Lúczna – Oldřychowice 1:1, Łąki – Datynie Dolne 6:2, Žuków G. – Sn Hawierzów 0:4.
Lokaty: 1. Sedlische 18, 2. Sn Hawierzów 16, 3. Nydek 16 pkt.

VIII LIGA-MP KARWIŃSKIEGO

10. kolejka: Wierzniovice – Dąbrowa 6:2, G. Hawierzów – Lutynia D. 6:1, L. Piotrowice – B. Rychwałd 0:4, G. Błędowice – S. Pietwałd 4:1, Cierlicko 2022 B – Hawierzów B 2:4.
Lokaty: 1. B. Rychwałd 18, 2. I. Piotrowice 15, 3. Dąbrowa 10 pkt.

VIII LIGA-MP FRYDEK-MISTEK

10. kolejka: Píosek – Bukowice 1:0, Gródek – Toszonowice 3:1, Šmilowice B – Milíkov 0:2, Gnojník – Mosty k. J. 0:3.
Lokaty: 1. Milíkov 18, 2. Toszonowice 15, 3. Píosek 15 pkt.

Za nami udany hokejowy weekend w Tipsport Ekstralidze z punktu widzenia reprezentantów naszego regionu. Trzy punkty zdobyli zarówno Stalownicy Trzyniec w domowym meczu z Litwinowem, jak też Witkowice w wyjazdowym starciu z Pardubicami.

Janusz Bittmar

Obowiązkowa wygrana

Stalownicy Trzyniec wywiali się w weekend z roli faworyta w domowym meczu z Litwinowem, wygrywając z ostatnim klubem tabeli Tipsport Ekstraligi 3:1. Do pustej bramki podczas power play goście ustalili wynik dnia Libor Hudáček.

Mecze z outsidersami bywają najtrudniejsze. Przekonali się o tym po raz kolejny również Stalownicy, którzy w niedzielę wcale nie mieli łatwej przeprawy w Werk Arenie z Litwinowem. Drużyna z północy Czech, która od przyszłego sezonu straci głównego i co warte podkreślenia – mocnego sponsora generalnego, polski Orlen – w całym bieżącym sezonie spisuje się słabo. Pod Jaworowym Verva pokazała jednak pazury, a podopieczni Zdeňka Motáka do końca musieli grać z włączonym piątym biegiem.

Pierwszą bramkę w meczu i zarazem premierową w barwach Trzynicy zdobył obrońca Jakub Galvas, który do czeskiej ekstraligi przeprowadził się ze szwedzkich elitarnych rozgrywek. – Zauważyłem jedno: w Tipsport Ekstralidze w zasadzie wszystkie mecze są wyrównane, nawet z papierowym outsiderem są zacięte. Nikt nie chce sprzedać tanio skóry. W Szwecji tak nie było – zauważył Galvas w rozmowie z dziennikarzami po zwycięskiej batalii z Litwinowem.

VI LIGA-gr. B

10. kolejka: Jablónkóv – Ostrawica 3:1, Cierlicko 2022 – Liskowice 6:1, L. Piotrowice – Bystrzyca 0:0, Sucha G. – Dobratice 2:2, Kopřywnica – Přibor 1:1, Šmilowice – Libhoř 2:1, Tícha – Raszkowice 3:0.
Lokaty: 1. L. Piotrowice 19, 2. Bystrzyca 19, 3. Jablónkóv 16 pkt.

VII LIGA-gr. C

10. kolejka: Niebory – Wacławowice 1:0, Nydek – B. Orłowa 5:0, Wędrzynia – Sedlische 0:0, Dzieńmorowice – Dobra 5:0, Lúczna – Oldřychowice 1:1, Łąki – Datynie Dolne 6:2, Žuków G. – Sn Hawierzów 0:4.
Lokaty: 1. Sedlische 18, 2. Sn Hawierzów 16, 3. Nydek 16 pkt.

VIII LIGA-MP KARWIŃSKIEGO

10. kolejka: Wierzniovice – Dąbrowa 6:2, G. Hawierzów – Lutynia D. 6:1, L. Piotrowice – B. Rychwałd 0:4, G. Błędowice – S. Pietwałd 4:1, Cierlicko 2022 B – Hawierzów B 2:4.
Lokaty: 1. B. Rychwałd 18, 2. I. Piotrowice 15, 3. Dąbrowa 10 pkt.

VIII LIGA-MP FRYDEK-MISTEK

10. kolejka: Píosek – Bukowice 1:0, Gródek – Toszonowice 3:1, Šmilowice B – Milíkov 0:2, Gnojník – Mosty k. J. 0:3.
Lokaty: 1. Milíkov 18, 2. Toszonowice 15, 3. Píosek 15 pkt.

• Hokej to również akrobacja, tak jak na tym zdjęciu z meczu Trzyńca z Litwinowem. Fot. ZENON KISZA

TIPSPORT EKSTRALIGA
TRZYNIEC
– LITWINÓW 3:1

Tercje: 0:0, 1:1, 2:0.
Bramki i asysty: 24. J. Galvas (Flynn), 53. O. Kovařík (Hudáček, M. Kovařík), 60. Hudáček (O. Kovařík) – 36. Brož (Čajkovič, Czuczman).
Trzyniec: Mazanec – Kundrátek, Marínčin, Adámek, D. Musil, J. Galvas, Nedomlel, Jank – Nestršil, M. Kovařík, O. Kovařík – Kurovský, Hudáček, Flynn – M. Růžicka, Roman, Cienciala – Hrehorčák, Vrána, Dravecký.

PARDUBICE
– WITKOWICE 3:4

Tercje: 2:2, 0:2, 1:0.
Bramki i asysty: 16. Sedlák (Červenka, L. Hájek), 17. Vondráček, 53. Toruřný (Košťálek, Červenka) – 15. Nellis (Abdul, Rehák), 20. Yetman (Kňazko, Nellis), 21. Leahy (Zdráhal, Hrivík), 40. Bambula (Nellis).
Witkowice: Hrachovina – Demel, J. Zbořil, Leahy, Kňazko, Budík, Freiberger, Auvitu – Abdul, Nellis, Yetman – Kalus, Hrivík, Zdráhal – Bambula, Hanzl, Hladoník – Maciáš, Příbyl, Rehák – Lednický.

Brawo, pani Klaudio!

Klaudia Zwolińska jako pierwsza zawodniczka w historii wywalczyła trzy indywidualne medale podczas jednych mistrzostw świata w jakarkstwie górskim. – Jestem bardzo zmęczona, ale jeszcze bardziej szczęśliwa – powiedziała po starcie w Australii wicemistrzyni olimpijska.

26-letnia Polka była najlepsza zarówno w kanadyjkach (C1), jak i w jakarkach (K1), a w sobotę mistrzowskiego dorobku dołożyła brązowy medal w konkurencji cross.

– Chyba przyzwyczaiałam mój team, mimo trudów tego sezonu, już kilka miesięcy temu podkreślał, że to właśnie w Australii polscy zawodnicy zaprezentują najwyższą formę i... nie mylił się, szczególnie w przypadku Zwolińskiej. – Klaudia zapisuje się złotymi zgłoskami nie tylko w historii polskiego, ale również światowego slalomu – stwierdził trener główny reprezentacji Polski w slalomie.

(PAP)

• Klaudia Zwolińska w swoim żywiole. Fot. ARC

Ćmiel na starcie Wielkiej Pardubickiej

To już pewne. W zaplanowanej na 12 października prestiżowej gonitwie Wielka Pardubicka nie zabraknie w gronie dżokejów reprezentanta naszego regionu – na oficjalnej liście startowej zatwierdzony został pochodzący z Píosecznej Adam Ćmiel z walcachem Čáryjape.

Adam Ćmiel nieoficjalną przepustkę do tegorocznej Wielkiej Pardubickiej wywalczył już we wrześniu podczas jednego z wyścigów kwalifikacyjnych, ale dopiero teraz mógł odetchnąć z ulgą. Dżokej wystartuje w niedzielę 12 października m.in. w głównej gonitwie w ramach 135. Wielkiej Pardubickiej, należącej do najtrudniejszych i zarazem najbardziej prestiżowych na Starym Kontynencie.

W zeszłym roku Ćmiel dotarł do mety na dziewiątej pozycji, w dramatycznym finiszu pierwsze miejsce wywalczyli ex aequo Jaroslav Myška (Sexy Lord) i Jan Faltejssek (Godfrey). Oprócz walki w głównej gonitwie Ćmiel powinien pojawić się też na starcie czterech innych wyścigów towarzyszących 135. edycji Wielkiej Pardubickiej.

Wielka Pardubicka każdego roku wywołuje duże emocje wśród fanów sportów jeździeckich. Jest jedną z najbardziej znanych gonitw przeszkodowych na świecie (m.in. obok angielskiej The Grand National, rozgrywanej od 1839 roku na torze Aintree w Liverpoolu). Dystans, który mają do pokonania jeźdźcy i konie w Pardubicach, wynosi 6900 m. Najtrudniejszą przeszkodą na torze wyścigowym w Pardubicach nadal pozostaje słynny Taxis. (jb)

• Adam Ćmiel (w środku) w siodle walcacha Čáryjape. Fot. ZENON KISZA

EKSTR. PIŁKI RĘCZNEJ

KARWINA
– DUKLA PRAGA
29:22

Do przerwy: 13:10.
Karwina: Mokoř, Žárský, Voj. Košťálek – Blyzniuk 7, Prařivka, V. Patzel 2, J. Patzel 6, Uřek 1, Harabiř 3/2, Solák 4, Skalický, Široký 3, Nantl 1, Bajer 2.

Szczypiorniści Karwiny idą jak burza w tym sezonie. – Pokonaliśmy ambitnego rywala, to zawsze dobra wiadomość. Pomogli nam pewnie interweniujący w tym meczu bramkarze – skomentował zwycięstwo trener Karwiny, Michal Brůna.

Lokaty: 1. Pilžno 10, 2. Brno 10, 3. Karwina 8 pkt.
W nast. kolejce: Frydek-Místek – Karwina (jutro, 18.30). (jb)

CIESZYŃSKIE RODY /287/

Michael Morys-Twarowski

Adamikowie i Jadamikowie prawdopodobnie byli jednym rodem, a różnica pisowni mogła wynikać z manieri osób prowadzących księgi metrykalne i gruntowe.

Najlepiej wymienność nazwisk Adamik i Jadamik ilustruje urbarz (spis powinności) Wielopola z 1768 roku. To prawdziwe kuriozum, bo na tej samej stronie trzej właściciele gruntów – Jan, Adam i Paweł – występują i jako Adamikowie, i jako Adamikowie.

W 1788 roku „przysiężnym” (daleki odpowiednik dzisiejszego radnego gminy) w Wielopolu był Jan Jadamik. Zapewne to ten sam Jan Jadamik, chałupnik w Wielopolu, którego syn – również noszący imię Jan – w 1805 roku w wieku 23 lat ożenił się z Zuzanną Bojda.

„Gwiazdka Cieszyńska” (1851, nr 29) opisywała sprawę fałszerzy monet z Wielopola. W czerwcu 1851 roku Paweł Adamik z Wielopola próbował zapłacić za chleb fałszywą monetą. Aresztowany został on sam, jego brat Andrzej Adamik, z zawodu krawiec, oraz bracia Olszarowie: Adam i Paweł. W trakcie przesłuchań bracia Adamikowie próbowali zrzuć winę na braci Olszarów, a bracia Olszarowie na braci Adamików. Skończyło się na tym, że wszystkich skazano. Usłyszeli wyroki od jednego do siedmiu miesięcy więzienia.

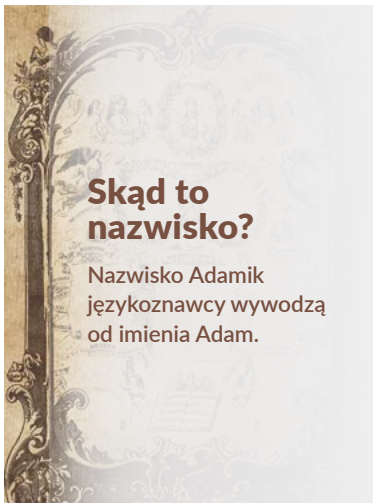
Linia z Trzanowic Górnych

Nieco więcej informacji zebrałem na temat linii Adamików (Jadamików) z Trzanowic Górnych. W 1748 roku Adam Adamik nabył tam grunt za 100 reńskich. Odziedziczył go po nim jego jedyny syn, Jan (I). W urbarzu Trzanowic Górnych z 1770 roku pojawia się jako „Johann Jadamick”, zagrodnik pod numerem 45. Jan (I) był żonaty z Zuzanną Hubacz, z tego małżeństwa pochodzili m.in. Jan (II) (ur. 1776) i Jerzy (ur. 1781) (o nim w dalszej części).

Wizualizacja spichlerza w Górkach Wielkich. Fot. ARC

Adamikowie i Jadamikowie

Skąd to nazwisko?

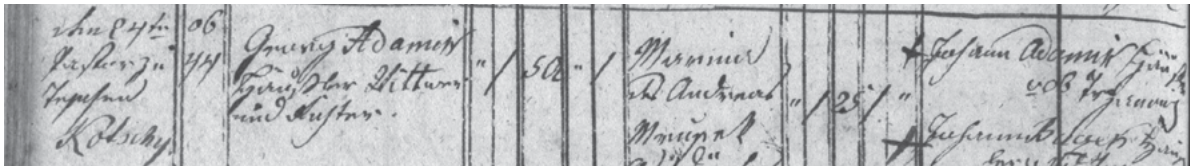
Nazwisko Adamik językoznawcy wywodzą od imienia Adam.

Skąd ten ród?

W przypadku nazwisk wywodzących się od imion, można założyć, że powstawały niezależnie w różnych regionach – stąd przypuszczalnie Adamikowie na Śląsku Cieszyńskim mieszkają „od zawsze”, czyli od ukształtowania się nazwiska.

Gdzie doczytać?

- Adamik – genealogia, <https://przodkowiecieszyzna.blogspot.com/2014/10/adamik-genealogia.html> (materiały do genealogii)
- Jadamik – genealogia, <https://przodkowiecieszyzna.blogspot.com/2025/05/jadamik-genealogia.html> (materiały do genealogii)
- Edward Długajczyk, „Polska konspiracja wojskowa na Śląsku Cieszyńskim w latach 1919-1920”, Katowice, 2005, s. 209 (krótki biogram Jana Adamika, urodzonego w 1895 roku w Będowicach Dolnych).

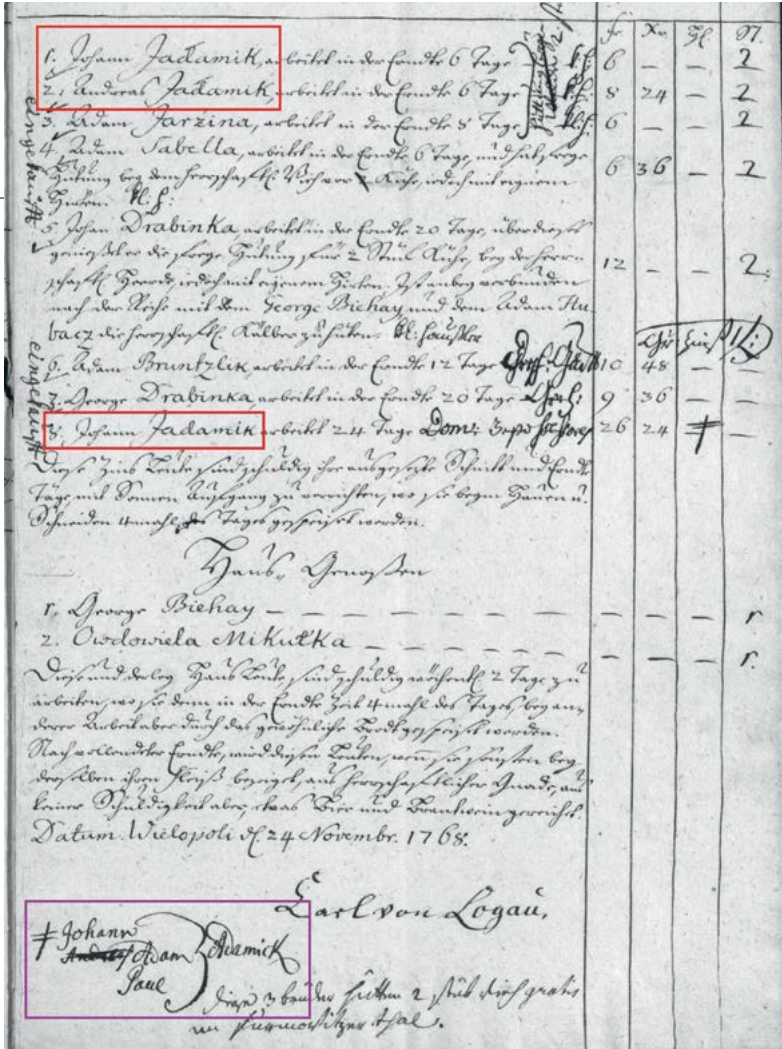
- Metryka ślubu Jerzego Adamika (Jadamika), wójtą Trzanowic Górnych, i Marii z domu Mrózek. Para pobrała się w 1833 roku. Źródło: Archiwum Krajowe w Opawie.

- Fragment urbarza Wielopola z 1768 roku, gdzie tych samych mężczyn zapisano pod dwoma wariantami nazwiska: Adamik i Adamik. Źródło: Archiwum Krajowe w Opawie.

Źródła: ARC

na liście członków Towarzystwa Oszczędności i Zaliczek w Cieszynie pojawia się Mateusz Adamik, chałupnik w Pudłowie. Również w Pudłowie w 1886 roku urodził się Franciszek Adamik. W 1906 roku ukończył on Seminarium Nauczycielskie w Cieszynie. Długie lata pracował w szkole w Stonawie, należał do Towarzystwa Rolniczego Księstwa Cieszyńskiego, składał się na Macierz Szkolną Księstwa Cieszyńskiego.

Z kolei w Będowicach Dolnych w 1895 roku urodził się Jan Adamik, nieślubny syn Anny Adamik, pochodzący z Trzyciecia. Jan Adamik już w czasach austriackich udzielał się w polskim ruchu narodowym. W burzliwych latach 1918-1920 należał do Milicji Polskiej, a później działał w Tajnej Organizacji Wojskowej.

Otwierają spichlerz

Na 15 października zaplanowało Starostwo Powiatowe w Cieszynie oficjalne otwarcie Centrum Edukacyjno-Kulturalnego „U Kossaków” w Górkach Wielkich. Celem jego działalności będzie zachowanie i popularyzacja spuścizny po pisarce Zofii Kossak.

Centrum w Górkach Wielkich obejmuje przedwojenny dwór Kossaków, park wokół niego i niewielki budynek zwany domkiem ogrodnika, w którym pisarka mieszkała po powrocie z emigracji, a obecnie mieści się w nim poświęcone jej muzeum. Jego częścią jest też ponad 300-letni spichlerz, którego gruntowny remont niedawno się zakończył.

Powstały w nim dwie sale konferencyjne oraz kawiarnia. Całość starostwu w darowiźnie przekazała latem 2022 roku Fundacja im. Zofii Kossak.

Instytucję kultury pod nazwą Centrum Edukacyjno-Kulturalne „U Kossaków” radni powiatowi powołali formalnie w maju tego roku. Ma na celu „zachować spuściznę po Zofii Kossak, chroniąc jej twórczość i promując wizerunek zgodnie z duchem jej dzieł, poprzez wszechstronną działalność kulturalną, naukową, edukacyjną i oświatową”.

Zofia Kossak była córką Tadeusza Kossaka, bliźniaka malarza Wojciecha, wnuczką Juliusza oraz kuzynką Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej. Po śmierci męża Stefana Szczuckiego w 1923 roku.

zamieszkała w dworze w Górkach Wielkich. Dwa lata później ponownie wyszła za mąż, za Zygmunta Szatkowskiego.

Podczas wojny pisarka założyła konspiracyjne organizacje Front Odrodzenia Polski oraz Radę Pomocy Żydom Żegota. Była więźniarką niemieckiego obozu Auschwitz. Została skazana na śmierć. Dzięki staraniom władz podziemia udało się doprowadzić do jej uwolnienia. Uczestniczyła w powstaniu warszawskim. W 1945 roku wyjechała do Londynu. Po powrocie z emigracji zamieszkała w Górkach Wielkich w domu ogrodnika położonym obok dworu, który spłonął. Zmarła w 1968 roku. Spoczywa na góreckim cmentarzu. (PAP)

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ĆT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ĆT2, niedziela od godz. 19.30. **POLSKIE AUDYJCJE:** po-pt. godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzynieć 105,3 MHz. **RADIO KATOWICE:** „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

CIERLICKO – Kluby Kobiet i Seniora w Cierlicku-Centrum, Kościelcu, Stanisłowicach i Grodziszczu zapraszają członków na spotkanie klubowe w czwartek 9 października godz. 16.00 do Domu Polskiego na Kościelcu. **KLUB SENIORA „PRZYJAŹŃ”** – Zaprasza 13 października o godz. 16.00 do sali Domu Polskiego PZKO w Karwinie-Frysztacie.

LUTYNIA DOLNA – MK PZKO zaprasza na „Jesienne spotkanie z piosenką” w piątek 10 października o godz. 15.30 do małej sali Domu Kultury. W programie koncert zespołu „Olzan-ki” oraz pogaduszki przy lampce wina.

MOSTYK. JABLONKOWA – Biblioteka zaprasza w czwartek 9 października o godz. 17.00 na spotkanie z autorem książek historycznych dr. Michałem Morys-Twarowskim. Autor zaprezentuje nagrodzoną książkę „Dzieje Księstwa Cieszyńskiego”, opowie o historii Księstwa Cieszyńskiego, jego księżtach, religii, języku i codzienności.

OLBRACHCIE – Zarząd MK PZKO zaprasza członków oraz sympatyków na imprezę kulinarną Gulasz Majster, która odbędzie się 11 października o godz. 16.00 w Domu PZKO. W programie kulturalnym wystąpi grupa Country Pohoda.

PIOTROWICE K. KARWINY – MK PZKO zaprasza swoich członków i sympatyków na strzykówkę, która odbędzie się w sobotę 11 października o godz. 16.00 w Domu PZKO.

PTM – Zaprasza na spotkanie z okazji 50. rocznicy działalności Klubu Medyka i PTM w RC, które odbędą się 10 października w „Jaszkowskiej karczmie” w Cierlicku Górnym, ul. Přebradní 242. Początek o godzinie 14.00. Aktualne informacje na stronie internetowej PTM-u w www.medics.cz/ptmrc. Prosimy o zgłoszenie udziału w tym spotkaniu elektronicznie, wysyłając e-maila na adres: ptmrc@atlas.cz.

PTTS „BŚ” – Informuje, że odjazd na wycieczkę autobusową na Vsetínské Vrchy – Vsačky Cáb jest w sobotę 11. 10. o 6.20 z Karwiny, o 6.45 z Cz. Cieszyzna. Inf. tel.: 605 239 165.

Wraca popularna impreza

Po sześćdziesięciu latach wraca popularne w regionie wydarzenie folklorystyczne „Dwo w jednym miechu”, które w Domu PZKO w Jabłonkowie organizują zespoły „Zaolzi” i „Zaolzioczek”. Dwunasta edycja tej imprezy odbędzie się w sobotę 25 października. Początek o 15.00.

– W programie wystąpią oczywiście „Zaolzi” i „Zaolzioczek” oraz gość

ŻYCZENIA

Dnia 28 września obchodziła 80 lat nasza Mama, Babcia, Siostra, Szwagierka, Ciocia **pani JADWIGA RASZKOWA** z Hawierzowa

Życzymy naszej mamie 100 lat w zdrowiu. Urodzinowe życzenia składają córka Wiesia z Lumirem, syn Ryszard, wnuczka Renatka z Tomkiem.

GŁ-501

TRZYNIEC-OSIEDLE – MK PZKO zaprasza na prelekcję prof. Daniela Kadłubca pt. „O gwarach cieszyńskich, ich źródłach i znaczeniu”. Odbędzie się w czwartek 9. 10. o godz. 16.30 w Domu PZKO im. Adama Wawroza w Trzyniecu na Tarasie. **WĘDRYNIA** – Zarząd Klubu Seniora zaprasza swoich członków na spotkanie, które odbędzie się we wtorek 7 października o godz. 15.00 w „Czytelni”.

KONCERTY

DARKÓW – MK PZKO w Darkowie oraz chór „Lira” zapraszają wszystkich członków i sympatyków na koncert muzyczny Darkowska Jesień, który odbędzie się w niedzielę 12 października o godz. 15.00 w Domu Polskim PZKO w Karwinie-Frysztacie. W programie wystąpi chór „Lira”, chór mieszany „Skowronek Gierałtowiec”, Młodzieżowy Zespół Wokalny „Colorato” oraz Błazej Czech.

ORŁOWA-PORĘBA – MK PZKO zaprasza na koncert Słowackiej Orkiestry Kameralnej pod batutą rodaka z Suchej Górnej Ewalda Danela, który odbędzie się 19 października o godz. 15.00 w kościele katolickim w Orłowej. Bilety można nabyć na portalu www.hudebnivlety.cz lub telefonicznie pod numerem 773 513 941.

WYSTAWY

CZ. CIESZYN, Zarząd Główny PZKO, ul. Strzelnicza 28, korytarz wejściowy: wystawa „Życie i twórczość Gustawa Przeczka (1913-1974)”. Czynna w godzinach otwarcia budynku. Cz. Cieszyn, Kongres Polaków, ul. Grabińska 458/33; wystawy: „Z historii szkoły polskiej w Trzyniecu-Kanadzie”, „Ks. prałat Leopold Biłko (1892-1955)” i „Adam Mickiewicz. Z myślą o Ojczyźnie”. Czynne od wtorku do piątku w godz. 8.00-15.00. **TRZYNIEC, MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ I MIASTA TRZYNIECA, Galeria „Na schodach”, ul. Frydecka 387:** do 30.11. wystawa pt. „Werk

w obrazach”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00. **▲** do 14. 11. wystawa pt. „Brama do recyklingu”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

CO ZA OLZĄ

COK „DOM NARODOWY”, Miejska Galeria Sztuki Współczesnej, Rynek 12, Cieszyn: do 31. 10. wystawa malarstwa Magdaleny Łacek-Filody pt. „Soft Hunger”. Czynna: po-pt: w godz. 10.00-16.00. **▲** Centrum Folkloru Śląskiego Cieszyńskiego: do 30. 11. wystawa pt. „Skaldowie – 60 lat zespołu”. Czynna: po-pt: w godz. 10.00-16.00. **▲** Galeria Ceglana: do 24. 10. „Wystawa SAP 2025”. Czynna: po-pt: w godz. 10.00-16.00.

KŚIAŹNICA CIESZYŃSKA, Mennicza 46, Cieszyn: do 31. 10. wystawa pt. „Królewski szczer Piastowy – 1000-lecie koronacji Bolesława Chrobrego”. Czynna: wt-pt: w godz. 10.00-18.00; so: w godz. 8.00-15.00. **MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO, Galeria Wystaw Czasowych, ul. T. Regeera 6, Cieszyn:** do 10. 10. wystawa pt. „Jak obumarła drzewo. Pamiątki po Piaściach cieszyńskich w 400-lecie wygaśnięcia książęcej linii”. Czynna: wt, czw, nie: w godz. 10.00-15.00, śr: w godz. 12.00-17.00; pt i so: w godz. 10.00-16.00. **▲** ekspozycja stała pt. „Sztuka gotyku i renesansu”. Wejście z przewodnikiem: wt, cz i pt: w godz. 10.00-14.00; śr: w godz. 12.00-16.00; so: w godz. 10.00-15.00; nie: w godz. 10.00-14.00. **▲** ekspozycja stała pt. „Na skrzyżowaniu dziejów i kultur”. Wejście z przewodnikiem: wt, cz i pt: w godz. 10.00-14.00; śr: w godz. 12.00-16.00; so: w godz. 10.00-15.00; nie: w godz. 10.00-14.00. **WIEŻA PIASTOWSKA I ROTUNDA św. Mikołaja, Cieszyn:** czynne codziennie w godz. 9.00-18.00. **▲**

WSPOMNIENIA

Mateczko kochana nad wszystkim na świecie, żyliśmy z Tobą szczęśliwi jako małe dziecię. Dnia 8 października minie dziesiąta bolesna rocznica śmierci naszej Kochanej Mamusi **śp. RŹEŃENY KOŁOROWEJ** z Datyni Dolnych

Wszystkich, którzy Ją znali i zachowali w życzliwej pamięci, serdecznie prosimy o chwilę wspomnień i zadumy. Córka Irena oraz synowie Otakar i Stanisław z rodzinami.

GŁ-487

Kto stracił, kogo kochał, wie, ile smutku i żalu zostało w naszych sercach. Dnia 8 października minie szesnasta rocznica śmierci naszego Kochanego **śp. inż. BOGDANA KOTASA** z Ropicy

O chwilę wspomnień i modlitwę proszą rodzice i brat.

GŁ-502

Dzięki wspomnieniom – jesteście. Z głębokim wzruszeniem wspominamy naszą Ukochaną Mamę, Babcie i Prababcie, **śp. MARIĘ ŁAKOTĘ** z Wędrzyni

która 2 października obchodziła swoje 90. urodziny. Jej ciepły uśmiech, dobroć i troska na zawsze pozostaną w naszych sercach. Z miłością i wdzięcznością wspominają córka Anna i syn Marek z rodzinami.

GŁ-497

Dnia 27 września minęła 20. rocznica, kiedy od nas odszedł na zawsze **śp. ANTONI MITRĘGA**

zaś dnia 8 października minie 5. rocznica, kiedy odeszła od nas na zawsze **śp. MARIA MITRĘGOWA**

Z miłością wspomina córka z rodziną.

GŁ-503

W sobotę 11 października minie 30. rocznica śmierci naszej Kochanej **śp. HELENY OREHEK** z Karwiny

W tym samym dniu przypominamy sobie również 7. rocznicę śmierci Jej Siostry **śp. IRENY PUKOWIETZ**

Z miłością i szacunkiem wspominają najbliżsi.

RK-061

NEKROLOGI

Z wielkim żalem i bólem w sercu pragniemy zawiadomić wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 3 października 2025 zmarła nasza Kochana Mama, Teściowa, Babcia, Ciocia, Siostra i Szwagierka **śp. ZOFIA DUDOWA** z domu Ździebło, z Łąk nad Olzą

ostatnio zamieszkała w Orłowej. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w piątek 10 października 2025 o godz. 15.00 z kościoła katolickiego w Orłowej. Zasmucona rodzina.

GŁ-504

PROGRAM TV

WTOREK 7 PAŹDZIERNIKA

TVP 1

6.15 Akacyjowa 38 (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Kościół z bliska **8.00** Serwis Info **8.20** Zaraz wracam (s.) **9.00** Ranczo 9 (s.) **10.00** Komisarz Alex 7 (s.) **11.00** Ojciec Mateusz 29 (s.) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes

12.55 Natura w Jedyńce. Królestwo mrówek

Film dokumentalny o mrówkach – niezwykle sprytnych i wzorowo zorganizowanych zwierzętach. W ogrodzie wiejskiego domu kolonia mrówek *Rufibarbis* budzi się po zimie. Sześć miesięcy, od wiosny do jesieni, to czas, kiedy mrówki muszą sobie zapewnić przetrwanie. Robotnice, żołnierze i najcenniejsza królowa łączą siły, aby sprostać wymaganiom reprodukcji i wygrać z niebezpieczeństwami...

14.00 Wichrowe wzgórze (s.) **15.00** Serwis Info **15.15** Reporterzy **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.30** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.10** Klan (s.) **18.45** Akacyjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.30** Zaraz wracam (s.) **21.05** Prawnik z lincolna (thriller USA) **23.15** Miłość ma dwie twarze (komedia USA).

TVP 2

6.25 Polscy prawosławni w sercu Europy **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.45** Rosół polski (mag.) **12.25** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic **15.50** Eko na serio (mag.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **19.55** Eko na serio (mag.) **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.55** M jak miłość (s.) **21.50** Na sygnale (s.) **22.25** Magazyn Ekspresu Reporterów **23.25** Bilet na Księżyc.

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Grodzisk Mazowiecki **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje. Kamionki **13.55** The Floor (teleturniej) **14.35** Ukryta prawda **16.50** Szpital św. Anny (s.) **17.55** Detektywi (s.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.55** Uwaga! **20.10** Doradca smaku **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.55** The Floor (teleturniej) **21.35** Ślub od pierwszego wejrzenia (reality show) **22.40** Kuba Wojewódzki (talk-show) **23.45** Superwizjer (mag.).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** Trudne sprawy **11.35** Gliniarze (s.) **14.40** Dlaczego? **14.50** Przełożony ślub **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112. **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Milionerzy (teleturniej) **20.30** Ninja vs Ninja (reality show) **22.25** Wróg publiczny (dramat USA).

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Magnum (s.) **9.55** Uwaga, obchód! (film) **11.20** Sportstrzeżenia z zagranicy **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.30** Sama w domu **14.00** Pieczenie na niedzielę **14.35** Piosenki z ekranu **14.55** Hercule Poirot (s.) **15.50** Wezwijcie położne (s.) **16.45** Podróż po mongolskim Altaju **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Inspektor Candice Renoir (s.) **21.00** Błękitne cienie (s.) **22.10** Panna Holmes (s.) **23.05** Iveta II (s.) **23.45** Gomorra (s.) **0.35** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowna planeta **9.20** Tajemnice królewskich pałaców **10.10** Z kucharzem dookoła świata **11.05** Cuda ludzkiego geniuszu **11.55** Sportstrzeżenia z zagranicy **12.05** Podróż po nowozelandzkim Te Wahipounamie **12.30** Nie poddawaj się **13.00** Mit Blitzkrieg **13.45** Tajemnice brytyjskich pałaców królewskich **14.30** Rok na planecie Ziemi **15.30** Budowniczo wie antycznego Rzymu **16.25** Dolożyć do ognia! **16.50** Czar Wielkiej Brytanii **17.40** Bedeker

18.10 Estonia z lotu ptaka

Estonia to kraj kontrastów, zmieniający swoje oblicze w rytm pór roku. Miejsce, gdzie nowoczesna technologia łączy się z bogatym dziedzictwem historycznym, a tradycja płynnie współgra z naturą. Bogata przeszłość znajduje odzwierciedlenie w różnorodnej architekturze i lokalnych tradycjach, przekazywanych z pokolenia na pokolenie...

19.05 Na rowerze po Czechach **19.15** Magazyn chrześcijański **19.40** Sportstrzeżenia z zagranicy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Ramzes II i jego dynastia **20.50** Wenus z Věstonice **21.50** Żywa spirala: portret czeskiego pawilonu na EXPO **2025** **22.35** Pojedynek tytanów **23.30** Miłość i seks w Skandynawii **Reporterów** **23.25** Bilet na Księżyc.

NOVA

6.00 Śniadanie **8.30** Ulica (s.) **9.35** Milionerzy (s.) **10.50** Detektyw Monk (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.40** Mentalista (s.) **15.30** Zamienimy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **smaku** **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.55** The Floor (teleturniej) **21.35** Ślub od pierwszego wejrzenia (reality show) **22.40** Kuba Wojewódzki (talk-show) **23.45** Superwizjer (mag.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **6.55** M.A.S.H. (s.) **8.55** Słoneczna (s.) **10.25** ZOO nowe początki (s.) **11.20** VIP morderstwa (s.) **12.40** Agencji NCIS (s.) **14.35** Incognito **15.40** Tak jest, szefie! **16.55** Nakryto do stołu! **18.00** ZOO nowe początki (s.) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Polabi (s.) **21.35** 7 przypadków Honzy Dědka **23.50** Tak jest, szefie! **1.05** Policja w akcji.

ŚRODA 8 PAŹDZIERNIKA

TVP 1

6.10 Akacyjowa 38 (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Rodzina (nie od) święta **8.00** Serwis Info **8.20** Zaraz wracam (s.) **9.00** Ranczo 9 (s.) **10.00** Komisarz Alex 7 (s.) **11.00** Ojciec Mateusz 30 (s.) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** Rok w ogrodzie extra **12.50** Natura w Jedyńce. Nietoperz - zagadka **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **15.00** Serwis Info **15.15** Reporterzy (mag.) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.30** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.10** Klan (s.) **18.45** Akacyjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.30** Zaraz wracam (s.) **21.10** Lęk (dramat) **23.00** Rocky Balboa (dramat USA).

TVP 2

6.25 Pożyteczni.pl **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.45** Gwiazdorska kuchnia Ani 2 **12.30** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.30** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **15.50** Eko na serio (mag.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **19.55** Eko na serio (mag.) **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.40** Przepis dnia (mag.) **20.55** Na dobre i na złe (s.) **21.55** Na sygnale (s.) **22.55** Peakay Blinders 2 (s.).

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Gorzów Wielkopolski **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje. Barlinek **13.55** The Floor (teleturniej) **14.35** Ukryta prawda **16.50** Szpital św. Anny (s.) **17.55** Detektywi (s.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **20.10** Doradca smaku (mag.) **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.55** The Floor (teleturniej) **21.35** Top Model (reality show) **23.15** Wesele (dramat).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy. Hiena (s.) **9.30** Trudne sprawy **11.30** Gliniarze (s.) **14.40** Dlaczego? **14.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112 **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Milionerzy (teleturniej) **20.30** K2. Jedziemy po bandzie

NOVA

6.00 Śniadanie **8.30** Ulica (s.) **9.35** Milionerzy (s.) **10.50** Detektyw Monk (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.40** Mentalista (s.) **15.30** Zamienimy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **smaku** **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.55** The Floor (teleturniej) **21.35** Ślub od pierwszego wejrzenia (reality show) **22.40** Kuba Wojewódzki (talk-show) **23.45** Superwizjer (mag.).

22.00 Kiler (komedia)

Budząc się pewnego dnia we własnym łóżku, Jurek Kiler zostaje aresztowany przez brygadę antyterrorystyczną. Policja bierze go za groźnego przestępcę, gdyż w bagażniku jego taksówki znaleziono karabin, którym poprzedniego dnia zabiło człowieka. Jurek trafia do więzienia, gdzie od razu staje się gwiazdą wśród kryminalistów. Na nic zdają się tłumaczenia, że oskarżony jest tylko taksówkarzem...

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Magnum (s.) **9.45** Piosenki z ekranu **10.10** Co umiały nasze babcie **10.35** Hercule Poirot (s.) **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości, pogoda, sport **12.30** Sama w domu **14.00** Cyryk Humberto (s.) **14.55** Pr. rozrywkowy **15.50** Wezwijcie położne (s.) **16.45** Podróż po Ticino **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Zbrodnia na dobrej drodze (s.) **21.10** Panoptikum miasta Pragi (s.) **22.10** 13. komnata Lumiry **Przichodnia** **22.40** Pr. rozrywkowy **23.35** Inspektor Candice Renoir (s.) **0.30** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Małe wyspy Wielkiej Brytanii **9.15** Ramzes II i jego dynastia **10.05** Ostatnie rajskie pustkowia **11.00** Tajemnice II wojny światowej **11.55** Przygodna nauki i techniki **12.25** Tajemnice brytyjskich pałaców królewskich **13.10** Cuda techniki **14.00** Dysproporcjonalne dzieci **14.25** Żelazna Dama **15.20** Wiadomość od Miłocha **Średnia** **15.40** Czeska pogoda **16.05** Kluczek **16.35** Wenu z Věstonice **17.30** Seszele, ekologiczny raj

18.25 Królowe, które zmieniły świat

Boudica jest brytyjskim symbolem walki z wyzyskiwaczami. W I wieku n.e. stworzyła ogromną armię, która podczas jej buntowniczej kampanii wymordowała 80 000 Rzymian.

19.10 Historie budowli **19.20** Bogowie i mity starożytnej Europy **19.40** Sportstrzeżenia z zagranicy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Yellowstone (s.) **20.55** Bedeker **21.20** Pod pokrywką metropolii **21.50** Lincz (s.) **23.30** Rozwiązwanie tajemnic **0.20** Supernowa: masekakra na festiwalu.

NOVA

6.00 Śniadanie **8.30** Ulica (s.) **9.30** Bracia i siostry (s.) **10.50** Detektyw Monk (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.40** Mentalista (s.) **15.30** Zamienimy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Hell's Kitchen Czechi (reality show) **21.45** Dragon's Den - jak zostać milionerem (reality show) **22.55** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **23.55** Mentalista (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.05** M.A.S.H. (s.) **9.05** Słoneczna (s.) **11.30** ZOO nowe początki (s.) **11.30** Polabi (s.) **12.45** Agencji NCIS (s.) **14.40** Incognito **15.45** Tak jest, szefie! **16.55** Nakryto do stołu! **18.00** ZOO nowe początki (s.) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Polabi (s.) **21.40** Show Jana Krausa **23.45** Tak jest, szefie! **0.55** Policja w akcji.

CZWARTEK 9 PAŹDZIERNIKA

TVP 1

6.15 Akacyjowa 38 (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Pełnia wiary **8.00** Serwis Info **8.20** Zaraz wracam (s.) **9.00** Ranczo 9 (s.) **10.00** Komisarz Alex 7 (s.) **11.00** Ojciec Mateusz 30 (s.) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.55** Natura w Jedyńce. Islandia **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **15.00** Serwis Info **15.15** Reporterzy **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.30** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.10** Klan (s.) **18.45** Akacyjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Piłka nożna. Mecz towarzyski. Polska - Nowa Zelandia **23.10** Kaziu, Polska Ci dziękuję.

TVP 2

6.20 Operacja zdrowie (mag.) **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie

11.45 Podróż po jeden uśmiech

Program łączący wątki edukacyjne i rozrywkowe. W atrakcyjnej, lekkiej formule autorzy prezentują możliwości współczesnej stomatologii. Każdy odcinek jest osobnym „studium przypadku”, opowiadającym historię osoby, która decyduje się na stomatologiczną metamorfozę. Widz poznaje bohatera w jego codziennym środowisku i śledzi całą ścieżkę, jaką musi on pokonać, aby osiągnąć spodziewany efekt. Stomatologiczne metamorfozy odbywają się pod okiem doświadczonych fachowców...

12.25 Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.30** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic **15.50** Eko na serio (mag.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.45** Berlin Ku'damm 56 (s.) **21.55** Morderstwa w Nimes **23.30** Rodzinka.pl (s.).

TVN

5.40 Uwaga! **5.55** Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Działdowo **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje. Chorzów **13.55** The Floor (teleturniej) **14.35** Ukryta prawda (s.) **16.50** Szpital św. Anny (s.) **17.55** Detektywi (s.) **19.00** Fakty **19.55** Uwaga! **20.10** Doradca smaku **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.55** The Floor (teleturniej) **21.35** Kuchenne rewolucje **22.45** Święto ognia (komedia).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy **9.30** Trudne sprawy **11.30** Gliniarze (s.) **14.40** Dlaczego? **14.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112 **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Milionerzy (teleturniej) **20.30** Nasz nowy dom (reality show) **21.40** Przyjaciółki (s.) **22.50** Miłość do kwadratu (komedia).

PROGRAM TV

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Wycieczka z PZKO gwarancją dobrej zabawy

• Przed majestatycznym Zamkiem Książ. Fot. ARC

CO W TEATRZE

SCENA POLSKA – PIOTROWICE: Kogut w rosale (9, godz. 18.00).

SCENA CZESKA – ORŁOWA: Všechno na zahradě (7, godz. 19.00); **▲ KARWINA:** Všechno na zahradě (8, godz. 19.00).

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Lilo i Stitch (7, 8, godz. 17.00); Všechno jednou skončí (7, godz. 18.00); Srnky (7, godz. 19.30); Sbormistr (8, godz. 9.30); Mała siostra (8, godz. 17.00); Tron: Ares (8, godz. 19.00); Fichtelberg (9, godz. 17.00); Matka (9, godz. 18.00); Roofman (9, godz. 19.30).

JABLONKÓW: Pod parou (7, godz. 16.00, 18.30).

KARWINA – Centrum: Jemný rváč (7, godz. 18.00); Srnky (7, godz. 20.00); Kouzlo derby (8, godz. 15.00); Zwierzaki na resorach (8, godz. 17.30); Uzel zła (8, godz. 20.00); **Tron: Ares** (9, godz. 17.00); Exit 8 (9, godz. 20.00); **KARWINA – Ex:** Dźwięki miłości (9, godz. 18.00).

CO W STREAM-IE

Scheda

Kiedy Jan Mróz – szanowany członek lokalnej społeczności i emerytowany żołnierz Marynarki Wojennej – umiera, spokojne życie jego rodziny i innych mieszkańców małego nadmorskiego miasteczka rozpada się niczym domek z kart. Na jaw wychodzą dawno skrywane sekrety, które przez lata miały pozostać w ukryciu. Czy prawda, która w końcu ujrzy światło dzienne, uratuje rodzinę Mroźów, czy pograży ją jeszcze bardziej?

„Scheda” to mroczny dramat o skomplikowanych więzach krwi, w którym walka o spadek po zmar-

łym ojcu powoduje ujawnienie licznych rodzinnych sekretów i konfliktów. Po śmierci Jana Mroza jego dzieci, stają w obliczu nieoczekiwanej zmiany testamentu, która rujnuje ich plany i relacje. Serial łączy intrygujące wątki kryminalne z napiętą atmosferą hermetycznej społeczności Helu, prowadząc widzów przez labirynt miłości, zdrady i zawiści. Serial ten cieszy się ogromną popularnością w całej Europie.

Gdzie oglądać?
HBO Max

Z wiedzenie rozpoczęliśmy od Osówki – Podziemnego Miasta, czyli ogromnego systemu betonowych korytarzy, umocnień i hał, wybudowanego przez hitlerowców podczas II wojny światowej. Do pracy wykorzystywano robotników przymusowych oraz więźniów z obozu koncentracyjnego Gross-Rosen. Przeniesienie tego podziemnego kompleksu do dziś owiane jest tajemnicą – według niektórych miała to być tajna kwatera Adolfa Hitlera, według innych – miejsce ukrycia hitlerowskich skarbów.

Kolejnym punktem programu był Zamek Grodno w Zagórzcu Śląskim – budowała go ponad 700-letnia historia, sięgająca czasów Piastów Śląskich. Zamek należał kolejno do Korony Czeskiej, Świętego Cesarstwa Rzymskiego, Królestwa Prus, aż po burzliwy okres II wojny światowej. Nasz przewodnik, pan Andrzej, przedstawił jego historię w tak barwny i nietuzinkowy sposób, że aż żal było odejść.

Następnie udaliśmy się do Jaworzny Śląskiej, gdzie znajduje się Muzeum Kolejnictwa z największą w Polsce kolekcją taboru kolejowego. Wśród eksponatów znalazło się m.in. 40 lokomotyw parowych produkcji niemieckiej, polskiej, amerykańskiej i angielskiej oraz ponad 60 różnorodnych wagonów. Spora atrakcją była przejażdżka wagonem ciągniętym przez lokomotywę spalinową.

Wieczorem dotarliśmy do Zamku Książ, gdzie zostaliśmy zakwaterowani w Hotelu Pod Ośłą Bramą

– będącym częścią zamkowego kompleksu. Po obiadokolacji w klimatycznej Sali Dębowej spędziliśmy wspólnie wieczór, ciesząc się rozmowami i dobrym towarzystwem.

W niedzielę po śniadaniu rozpoczęliśmy zwiedzanie Zamku K

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Pionowo i poziomo jednakowo:

- 1. „...Pickwicka”, powieść Karola Dickensa
- 2. gatunek sosny górskiej
- 3. dawniej przy- odzienie, odzienie
- 4. artysta wykonu- jący własne lite- racko-muzyczne utwory w akom- paniamencie gitary.

Wyrazy trudne lub mniej znane: LIMBA

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

MINIKWADRAT MAGICZNY II

Pionowo i poziomo jednakowo:

- 1. bezdrzewny ob- szar równinny pokryty trawą
- 2. allegro – szybkie, andante – umiar- kowane
- 3. japoński produ- cent drukarek
- 4. angielski kucyk.

Wyrazy trudne lub mniej znane: PONY

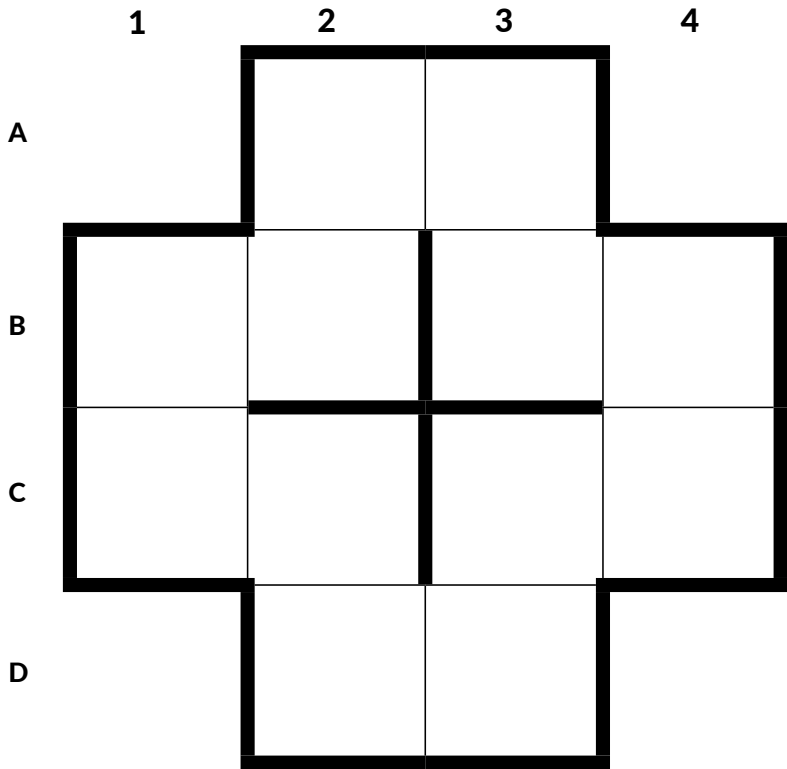
	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

KRZYŻÓWKA SYLABOWA

POZIOMO: **A.** ilość, suma pienię- dzy **B.** pastewna roślina z węsami czepnymi lub Kazimierz, historyk i krytyk literacki – miasto nad Łabą, w Niemczech **C.** duży, kolisty przed- miot lub pospolicie o oku – spadek kursu akcji na giełdzie **D.** grecka wieszczka w Delfach lub osoba mówiąca niejasno, dwuznacznie i zagadkowo

PIONOWO: **1.** człowiek doświad- czony, sprytny i obrotny **2.** kura w okresie wysiadywania jaj i opieki nad pisklętami – kot zawsze spada na cztery... **3.** ssak amerykański z krótką trąbą – potwór, zły, okrut- ny człowiek lub dzikie, rozjuszone drapieżne zwierzę **4.** Narodowa Agencja Aeronautyki i Przestrzeni Kosmicznej w USA.

Wyrazy trudne lub mniej znane: BESSA, PIRNA

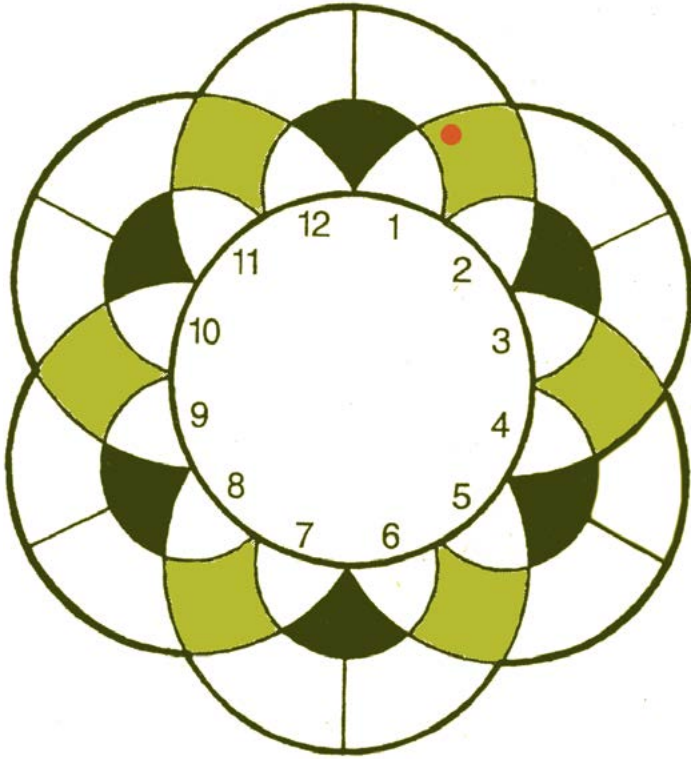

LOGOGRYF ŁUKOWATY

Rozwiązaniem jest nazwa miasta w Polsce, historycznie położonego na Górnym Ślą- sku na ziemi wodzisławskiej. Geograficz- nie leży na Płaskowyżu Rybnickim...

- 1.-4. osuszanie gruntów za pomocą sieci pod- ziemnych przewodów
- 3.-6. barwna opowieść harcerska lub Domini- ka, wokalistka grupy Blue Café
- 5.-8. beztrudne pogodne szczęśliwe wiejskie życie pełne miłości i niezmałconego spo- koju
- 7.-10. zdrobniale o Elżbiecie
- 9.-12. człowiek o dużym wzroście i ogromnej sile lub w narciarstwie zjazd między bram- kami rozstawionymi szeroko i rzadko
- 11.-2. jedno z imion Zagłoby.

Wyrazy trudne lub mniej znane: GIGANT

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zo- stanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 17 października 2025 r. Nagrodę z 23 września otrzymuje **Alfred Kubiena z Czeskiego Cieszyna-Mostów**. Autorem dzisiejszych łamigłówek jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki sylabowej z 23 września: KRATA, TIMER, RAPER, NASO, PIŁA, HOPI, TINA, KRAMER, SOHO, TARA, PIPI, PERŁA
Rozwiązanie logogryfu łukowatego z 23 września: CEGŁÓW
Rozwiązanie minikwadratu magicznego I z 23 września: STEP, TANTRA, ETRUSK, PAKT
Rozwiązanie minikwadratu magicznego II z 23 września: DRUT, ROSJA, UKÓW, TAWA

Projekt finansowany ze środków Ministerst- wa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za granicą 2023 ogłoszo- nego przez Kancelarię Prezesa Rady Minis- trów. Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

MINISTERSTWO KULTURY

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie

Fundacja POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE im. Jana Olszewskiego

STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA”

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt ma- kiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumera- torom prowadzi PNS, a.s. Paceřická 1/2773, 193 00 Praha 9-Horní Počernice. Zamówienia pod adresem: První novinová společnost, a.s., Zákaznické centrum, Evrop- ská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz. Reklamacje tel. 800 400 412 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowa- rzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS